

gemeente
Neder-Betuwe

2^e Bestuursrapportage 2022

Gemeente Neder-Betuwe

- Dodewaard
- Echteld
- IJzendoorn
- Kesteren
- Ochten
- Opheusden

Opheusden, 8 november
2022

Behandeling
gemeenteraadsvergadering
van 15 december 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord van het college	3
Leeswijzer	5
Incidentele en structurele ontwikkelingen	7
Voortgang realisatie programma's	10
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	11
Programma 2 Openbare orde en veiligheid	16
Programma 3 Fysieke leefomgeving.....	18
Programma 4 Economie	27
Programma 5 Wmo, jeugdzorg en participatiewet.....	31
Programma 6 Onderwijs, sport en welzijn.....	40
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB, onvoorzien	47
Totaaloverzicht van financiële afwijkingen per programma	54
Bijlagen	55
Heroverwegingen	56
Stand van zaken bezuinigingen	60

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

Aan de raad van de gemeente Neder-Betuwe,

Hierbij bieden wij u de tweede bestuursrapportage over het begrotingsjaar 2022 aan. Voor de laatste keer rapporteren wij in de opzet zoals die de afgelopen jaren gebruikelijk was. De begroting 2023 kent een andere structuur; de bestuursrapportages zullen in 2023 deze wijze volgen.

Deze tweede bestuursrapportage geeft de voortgang en afwijkingen aan van de uitvoering van de Begroting 2022, die u in november 2021 heeft vastgesteld en in Eerste bestuursrapportage 2022 heeft bijgesteld. De peildatum voor deze rapportage is 1 oktober 2022, ontwikkelingen die zich tot deze datum hebben voorgedaan zijn opgenomen.

De Begroting 2022 en de realisatie daarvan heeft voor het vorige coalitieakkoord als basis. Omdat er inmiddels een nieuw coalitieakkoord wordt uitgevoerd (en is verwerkt in de Begroting 2023) hebben we in deze rapportage alleen afwijkingen ten opzichte van de Begroting 2022 opgenomen. De thema's waarvoor de uitvoering op koers ligt ten opzichte van die begroting (groene kleur voor resultaat en middelen) zijn niet weergegeven. In de Jaarstukken 2022 leggen we uiteraard verantwoording af over alle behaalde resultaten ten opzichte van de begroting.

Verwacht financieel resultaat

De ontwikkelingen in deze bestuursrapportage leiden tot een voordelige bijstelling van de financiële positie voor het jaar 2022 met € 1.694.955. Een aantal ontwikkelingen werkt ook structureel door. Voor 2023 is er een nadelige bijstelling van € 131.817 en voor de jaren 2024-2025 neemt de financiële positie toe met € 41.715 voor 2024 en € 50.293 voor 2025.

De herstructurering en herfinanciering van onze langlopende geldleningen dragen in positieve zin bij aan het resultaat.

OVERZICHT FINANCIËLE POSITIE 2022-2025				
	Begroting	Begroting	Meerjarenraming	
	2022	2023	2024	2025
Begroting 2022 (jaarschijf 2022) en Begroting 2023 meerjarenraming 2024-2025 (vanaf jaarschijf 2023)	-46.202	-454.177	-1.607.065	-3.114.676
Doorwerking financiële effecten vastgestelde en concept begrotingswijzigingen	-94.361			
Financiële effecten 2e bestuursrapportage 2022	-1.694.955	131.817	-41.715	-50.293
Totaal	-1.835.518	-322.360	-1.648.780	-3.164.969
+ = tekort - = overschot				

Realisatie van beleid

In deze bestuursrapportage vindt u naast eventuele financiële afwijkingen ook beleidsmatige ontwikkelingen die zich tot 1 oktober 2022 hebben voorgedaan bij de uitvoering van de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Ook vindt u de stand van zaken van de realisatie van de heroverwegingen in deze bestuursrapportage.

Het jaar 2022 kenmerkt zich door extreme ontwikkelingen. De inval van Rusland in Oekraïne heeft niet alleen een enorme vluchtelingenstroom op gang gebracht, maar heeft ook geleid tot wereldwijde schaarste van grondstoffen. Ook de noodzaak om als overheid mondiaal bij te moeten springen in de energiemarkt is ongekend. Met dergelijke ontwikkelingen was in de Begroting 2022

geen rekening gehouden. De gevolgen voor onze gemeentelijke uitvoering vindt u in deze bestuursrapportage terug.

Tot slot

Er zijn grote wereldwijde en landelijke ontwikkelingen die de uitvoering van onze begroting in 2022 nog steeds kunnen beïnvloeden. We blijven graag met de raad in gesprek over de gevolgen daarvan voor Neder-Betuwe.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe

De secretaris,
Gerrit Stam

De burgemeester,
Jan Kottelenberg

LEESWIJZER

Met deze bestuursrapportage informeert het college de raad over de realisatie van de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 per 1 oktober 2022. Deze bestuursrapportage bevat een uiteenzetting over de uitvoering en bijstelling van het beleid en de financiële afwijkingen.

Opbouw en indeling van de bestuursrapportage

De indeling van deze bestuursrapportage sluit aan op de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Deze bestaat uit een voorwoord van het college, uiteenzetting van de financiële positie, incidentele of structurele ontwikkelingen, overige kleine verschillen en de beleidsmatige en financiële verantwoording. De bestuursrapportage sluit af met een totaaloverzicht van de financiële afwijkingen per programma, waarna bijlagen volgen met de stand van zaken van heroverwegingen en bezuinigingen.

Verantwoording op de begrotingsprogramma's

De beleidsmatige en financiële verantwoording is opgezet vanuit dezelfde begrotingsprogramma's als de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Er zijn zes programma's en hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (VPB), en onvoorzien:

- Programma 1: Bestuur en Dienstverlening
- Programma 2: Openbare orde en Veiligheid
- Programma 3: Fysieke Leefomgeving
- Programma 4: Economie
- Programma 5: Wmo, Jeugd en Participatiewet
- Programma 6: Onderwijs, Sport en Welzijn
- Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (VPB), en onvoorzien.

Elk programma kent in deze bestuursrapportage de volgende opbouw:

- De missie van het programma, zoals verwoord in de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023 -2025;
- Beantwoording van de eerste twee 'W-vragen' per thema (voor thema's waarin afwijkingen te melden zijn)
 - Wat willen wij bereiken?
 - Wat gaan we daarvoor doen?
- Een tabel waarin met kleuren is aangegeven hoe de realisatie van de doelstellingen voor dat thema verloopt;
- Ontwikkelingen binnen het thema;
- Overige ontwikkelingen binnen het begrotingsprogramma;
- Beantwoording van de derde 'W-vraag' voor het gehele begrotingsprogramma: Wat mag het kosten?
 - met een toelichting op de afwijkingen groter dan € 25.000 per taakveld;
 - en een overzicht van de mutaties in reserves

Verantwoording over paragrafen en de verbonden partijen

De paragrafen in de begroting geven een dwarsdoorsnede van bepaalde beleidsmatige en financiële aspecten van die begroting. Deze worden in elke paragraaf belicht vanuit een ander perspectief. Over de ontwikkelingen in de paragrafen wordt in principe alleen in de begroting en in de jaarstukken gerapporteerd. In een bestuursrapportage leest u alleen belangrijke actuele ontwikkelingen wanneer die aan de orde zijn. In deze bestuursrapportage zijn geen ontwikkelingen te melden, de paragrafen zijn daarom niet opgenomen.

Stoplichtmodel voor de realisatie van beleid

In onze planning & controldocumenten gebruiken we een stoplichtmodel om de realisatie van het beleid aan te geven. Per thema geven we aan of resultaat, tijd en middelen op schema liggen:

- **Resultaat:**
Worden de beleidsinhoudelijke doelstellingen (naar verwachting) behaald of is het al gelukt de doelstellingen te behalen?
- **Tijd:**
Verloopt het behalen van de doelstellingen qua planning op schema? Of is het volgens planning gelukt de doelstellingen te behalen?
- **Middelen:**
Zijn de toegekende middelen toereikend (geweest)?

Resultaat en tijd

Voor de voortgang van resultaat en tijd gebruiken wij allereerst de reguliere stoplichtkleuren rood, oranje en groen. Sinds de Jaarstukken 2020 is daaraan de kleur blauw toegevoegd. Die kleur gebruiken wij wanneer geen van de andere kleuren voldoen. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer in het afgelopen jaar is besloten de planning of doelen bij te stellen, en de realisatie sindsdien verloopt conform dat gewijzigde besluit.

De vier kleuren voor resultaat en tijd betekenen het volgende.

	Het resultaat is binnen de geplande tijd behaald, of de realisatie verloopt volgens planning.
	De doelstellingen zijn wel behaald, maar niet binnen de geplande tijd. Of: de planning is wel gehaald, maar de doelstellingen zijn niet volledig behaald. Of (voor lopende initiatieven): het is nog niet zeker of het resultaat gehaald kan worden binnen de geplande tijd.
	We verwachten de doelstellingen niet te behalen en/of wijken sterk af van de planning.
	Anders, bijvoorbeeld: Er hebben zich ontwikkelingen voorgedaan waardoor de doelstellingen en/of de planning zijn bijgesteld.

Middelen

Voor de middelen gebruiken we alleen de drie kleuren van het stoplicht.

	De doelstellingen zijn of worden binnen het beschikbare budget behaald.
	Het is nog niet zeker of de doelstellingen binnen het beschikbare budget behaald kunnen worden
	Het budget is of wordt overschreden, of er is budget over.

Groen = geen toelichting in deze bestuursrapportage

Wanneer in 2022 een thema conform planning, doelen en budget is verlopen, is dat thema niet opgenomen in deze bestuursrapportage. Wanneer één van de drie afwijkt, wordt toegelicht wat daar aan de hand is.

INCIDENTELE EN STRUCTURELE ONTWIKKELINGEN

De incidentele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden hoofdzakelijk veroorzaakt door:

Incidentele Ontwikkelingen	Pr.	2022	2023	2024	2025
Bestuur (Robuust rechtsbeschermingssysteem)	1	-25.872	0	0	0
Openbare orde en veiligheid (Extra capaciteit BOA's (Meicirculaire 2022))	2	32.927	0	0	0
Verkeer en vervoer (afrekening afsluitingPolsestraat)	3	170.000	0	0	0
Verkeer en vervoer (openbare verlichting)	3	52.000	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (vervanging vanwege essentaksterfte)	3	0	94.050	94.050	94.050
Riolering (verhoging krediet Vogelbuurt)	3	0	-195.300	0	0
Milieubeheer (klimaatakkoord meicirculaire 2022)	3	202.513	0	0	0
Milieubeheer (klimaatakkoord meicirculaire 2022)	3	-202.513	0	0	0
Milieubeheer (zonneveld Medel)	3	-50.000	0	0	0
Milieubeheer (energie-armoede/besparing)	3	500.407	0	0	0
Milieubeheer (ontv subsidie energie-armoede/besparing)	3	-500.407	0	0	0
Ruimtelijke ordening (invoeringkst Omgevingswet septembercirculaire 2022)	3	261.881	0	0	0
Ruimtelijke ordening (Wet Kwaliteitsborging Bouwen septembercirculaire 2022)	3	42.951	0	0	0
Ruimtelijke ordening (invoeringkst Omgevingswet septembercirculaire 2022)	3	-261.881	0	0	0
Ruimtelijke ordening (Wet Kwaliteitsborging Bouwen septembercirculaire 2022)	3	-42.951	0	0	0
Wonen en bouwen (aframen vrije veldtoezicht)	3	-160.000	0	0	0
Diverse taakvelden (Avri IBOR)	3	54.000	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (opbrengst grondverkoop ABC terrein)	4	-97.148	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (winstuitkering Medel)	4	5.650.000	0	0	0
Samenkracht en burgerparticipatie (vrijval mantelondersteuner)	5	-60.000	0	0	0
Inkomensregelingen (Energietoeslag meicirculaire 2022)	5	456.945	0	0	0
Inkomensregelingen (Energietoeslag septembercirculaire 2022)	5	424.168	0	0	0
Inkomensregelingen (TOZO)	5	65.020	0	0	0
Begeleide participatie (IU Participatie (meicirculaire 2022))	5	70.385	0	0	0
Begeleide participatie (Werkzaak WIW)	5	52.560	0	0	0
Arbeidsparticipatie (Inburgering (meicirculaire 2022))	5	8.444	0	0	0
Arbeidsparticipatie (Inburgering (septembercirculaire2022))	5	27.346	59.487	47.086	0
Arbeidsparticipatie (DU septembercirculaire 2022)	5	40.290	0	0	0
Geescaleerde zorg 18+ (vrijval budget Beschermd wonen)	5	-150.000	0	0	0
Geescaleerde zorg 18- (IU Voogdij (meicirculaire 2022))	5	25.037	0	0	0
Onderwijshuisvesting (1e inrichting en Meubilair)	6	0	42.763	0	0

Ondewijshuisvesting (ventilatie Rehobothschool)	6	190.000	0	0	0
Ondewijshuisvesting (ventilatie uitkering (suvis))	6	-190.000	0	0	0
Onderwijsbeleid en leerlingzaken(leerlingenvervoer Oekraïne septembercirculaire 2022)	6	36.875	0	0	0
Sportbeleid enactivering (SPUK 2022)	6	17.716			
Sportbeleid enactivering (SPUK 2022)	6	-17.716			
Sportbeleid enactivering (SPUK 2021)	6	65.196			
Sportbeleid enactivering (SPUK 2021)	6	-65.196			
Overhead (Monitoring Sociaal Domein)	7	20.000	50.000	0	0
Overhead (Vergoeding cursussen)	7	-36.700	0	0	0
Overhead (Eindheffing werkkostenregeling)	7	-92.000	0	0	0
Overhead (Vervanging personeel bij ziekte)	7	250.000	0	0	0
Overhead (Extra middelen inhuur derden)	7	188.464	0	0	0
Overhead (ICT extra ondersteuning lopende trajecten)	7	106.390	0	0	0
Algemene Uitkering (afronding voorgaande jaren)	7	170.879	0	0	0
Algemene Uitkering (meicirculaire 2022)	7	-			
OZB Woningen (toename aantal woningen)	7	-179.086	0	0	0
OZB niet-woningen (toename aantal niet woningen)	7	-108.266	0	0	0
Treasury (rente langlopende leningen)	7	-150.000	0	0	0
Sportaccomodaties (skatepark)	6	-32.500	32.500	0	0
<i><u>Bestemmingen van 2022 naar 2023:</u></i>					
Bestuur (onderzoek precariomiddelen)	1	-35.000	35.000	0	0
Bestuur (participatieplatform)	1	-39.500	39.500	0	0
Verkeer en vervoer (vb.aanleg Randweg Ochten)	3	-40.000	40.000	0	0
Cultureel erfgoed (kerktoren Ijzendoorn)	3	-151.000	151.000	0	0
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (herstel inrit bedrijfsverplaatsing Kegelaar)	4	-57.500	57.500	0	0
Economische promotie (gastvrije waaldijk)	4	-50.000	50.000	0	0
Samenkracht en burgerparticipatie (schoolmaatschappelijk werk)	5	-32.500	32.500	0	0
Geescaleerde zorg 18+ (beschermd wonen)	5	-30.000	30.000	0	0
Sportaccomodaties (skatepark)	6	-32.500	32.500	0	0
Overhead (doorontw.fin informatievoorziening)	7	-303.800	303.800	0	0
Overhead (I&A programmagids vertraging ICT trajecten)	7	-270.000	270.000	0	0
<i>Bestemmingen van 2022 naar 2023 via AR</i>	R(AD)	1.041.800	-1.041.800	0	0
Algemene Reserve (afrekening afsluiting Polsestraat)	R	-170.000	0	0	0
Algemene Reserve (winstuitkering Medel)	R	5.650.000	0	0	0
Reserve Essentak (vervanging vanwege essentaksterfte)	R	0	188.100	-94.050	-94.050
Reserve Duurzaamheid (klimaatakkoord meicirculaire 2022 / zonneveld medel)	R	252.513	0	0	0
Reserve Omgevingswet (invoeringkst. Omgevingswet/ WKB septembercirculaire 2022)	R	304.832	0	0	0
Totaal		-989.866	271.600	47.086	0
+ is tekort, - is overschot					

De structurele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden veroorzaakt door:					
Structurele Ontwikkelingen	Pr.	2022	2023	2024	2025
Bestuur	1	10.000	10.000	10.000	10.000
Verkeer en vervoer	3	0	1.197	19.789	19.684
Ruimtelijke ordening	3	0	17.468	17.482	17.482
Diverse taakvelden (Nota Bovenwijks)	3	89.058	-87.110	-187.360	-63.393
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4	54.000	54.000	54.000	54.000
Inkomensregelingen	5	113.232	113.232	113.232	113.232
Onderwijshuisvesting	6	-25.956	-25.956	-25.956	-25.956
Overhead	7	17.447	42.705	56.284	56.284
Overhead	7	0	-24.000	-24.000	-24.000
Algemene Uitkering	7	-969.076	-839.127	-855.227	-815.654
Overige baten en lasten	7	0	580.000	580.000	580.000
Diverse taakvelden (Nota Bovenwijks)	R	-56.558	55.093	190.240	65.313
Reserve Laanboomgebouw	R	43.148	-54.000	-54.000	-54.000
Totaal		-724.705	-156.498	-105.516	-67.008
+ is tekort, - is overschot					
De verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie veroorzaakt door overige kleine verschillen.					
Structurele Ontwikkelingen	Pr.	2022	2023	2024	2025
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	1	2.000	2.000	2.000	2.000
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	2	7.500	0	0	0
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	3	1.542	1.542	1.542	1.542
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	4	0	0	0	0
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	5	845	0	0	0
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	6	20.077	-7.917	-7.917	-7.917
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	7	-12.348	21.090	21.090	21.090
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	R				
Totaal		19.616	16.715	16.715	16.715
+ is tekort, - is overschot					
Totaal		-	131.817	-41.715	-50.293
+ is tekort, - is overschot					

VOORTGANG REALISATIE PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 1 BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Missie

Wij hebben te maken met een veranderende samenleving die voortdurend in beweging is. Dat betekent ook dat wij de samenleving in een eerder stadium betrekken bij ontwikkelingen en kansen die op ons afkomen. Bestuur en organisatie staan ten dienste van de inwoners. We redeneren 'van buiten naar binnen'. Onze bestuurders en medewerkers staan met beide benen in de maatschappij, zodat zij inwoners en maatschappelijke partners op serieuze wijze kunnen betrekken bij voor hen belangrijke vraagstukken. Wij informeren onze inwoners goed en tijdig over het gemeentelijke beleid. Wij voeren onze taken snel, adequaat, klantgericht en klantvriendelijk uit. De wensen van onze inwoners en onze wettelijke taken zijn het uitgangspunt van onze dienstverlening.

Kernwaarden die belangrijk zijn voor onze dienstverlening zijn: interactiviteit, pro-activiteit, betrouwbaarheid en persoonlijk contact. Waar het voor het bereiken van onze lokale wensen en doelen nodig is om met andere overheden samen te werken, doen wij dat op een slimme manier. Wij zien de gemeenschappelijke regelingen die taken voor ons uitvoeren als een verlengstuk van de gemeente. Zij verdienen serieuze aandacht, sturing en waardering.

Thema's

1.1 Communicatie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Een optimaal ingerichte website als communicatief sterk middel om zoveel mogelijk inwoners snel op weg te helpen, juist ook op het vlak van de zorg voor onze inwoners (sociaal domein)

- Een modern ingerichte website, klantgericht, toegankelijk en gebruiksvriendelijk.

Tijdige en proactieve communicatie met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers

- Vaststellen van een nieuw communicatiebeleidsplan, waarbij de raad in de kaderstelling van het beleid wordt betrokken.
- Optimaliseren van openingstijden van het Klantcontactcentrum (KCC) vanaf 2020.

De begroting en jaarrekening zijn digitaal eenvoudig toegankelijk en begrijpelijk voor inwoners

- Digitaal toegankelijk maken van de begroting en jaarrekening (LIAS).

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er zijn structurele tekorten ontstaan rond het publiceren van de gemeentelijke regelgeving op overheid.nl en de communicatie via de Gemeentepagina. Meer hierover is opgenomen onder 'Wat mag het kosten' in dit begrotingsprogramma.

Ontwikkelingen?

Heroverweging op het budget voor het Neder-Betuwe magazine

In de Begroting 2022 was besloten tot een heroverweging op het Neder-Betuwe magazine; kort gezegd zou vanaf 2023 het magazine zonder gemeentelijk budget gerealiseerd moeten worden en volledig gefinancierd moeten worden uit advertentie opbrengsten. Overleg met de uitgever wijst uit dat advertentie-inkomsten teruglopen (ondernemers worden terughoudender, de oplage is laag) en de productiekosten stijgen (grondstoffen papier en verspreiding). De komende maanden onderzoeken we alternatieve mogelijkheden om het Neder-Betuwe magazine uit te geven.

1.4 Optimaal benutten (subsidie)gelden

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Optimaal benutten van subsidiegelden van hogere overheden, bedrijven en overige instellingen

- Zo vroeg mogelijk in beeld brengen van mogelijke subsidiabele projecten.
- Inzetten van partijkanalen en regionale afstemming voor lobbytrajecten.
- De gemeenteraad tijdig betrekken bij wensen.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In de Begroting 2022 hadden wij het voornemen opgenomen om een subsidie-adviseur in te schakelen, zodat we subsidiemogelijkheden nog effectiever en efficiënter kunnen benutten. In januari 2022 lieten we u weten dat de oplopende werkdruk in de organisatie noopte tot prioriteitstelling. Een van de besluiten was om voorlopig geen subsidioloog te contracteren. Dat neemt niet weg dat er in 2022 geldstromen van derden zijn ingezet voor diverse doeleinden. Zo is geld uit de RegioDeal ingezet voor het onderzoek naar een fietsverbinding over het Amsterdam-Rijnkanaal en vindt u in deze bestuursrapportage terug dat provinciale subsidie is ingezet voor de aanpak van de stationsomgeving Opheusden en de afsluiting van de overweg Polsestraat. Een uitgebreider overzicht bieden we u in de Jaarstukken 2022.

Ontwikkelingen?

Groeiende administratieve last

We merken een groeiende administratieve last die met name bijdragen en incidentele uitkeringen van het Rijk - zoals de RegioDeal - met zich meebrengen. Hadden we een paar jaar geleden slechts enkele 'losse' verantwoordingen via Single Information, Single Audit (SISA), dit jaar zijn het er naar verwachting bijna twintig. Bij het benutten van subsidiemogelijkheden is daarom steeds de afweging of de administratieve last daarvan acceptabel is en de subsidie dus niet meer kost dan die oplevert.

1.6 Stedenband

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Stedenband met een agrarische gemeente buiten Nederland

- Onderzoeken van mogelijkheden voor een stedenband met een agrarische gemeenschap.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Voor samenwerking met een agrarische gemeenschap is het logisch samen te werken met onze ondernemers in de Laanboomsector. In eerdere jaarverslagen is al aangegeven dat er nu geen commitment is vanuit TCO voor het opzetten van een stedenband. In 2022 is er daarom niet actief aan gewerkt.

Ontwikkelingen?

Beëindiging stedenband met Pępowo

Bij de vaststelling van de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 heeft de raad besloten tot een heroverweging op de bestaande stedenband met het Poolse Pępowo. De wens dat de stedenband wordt 'gedragen' door initiatieven van de plaatselijke bevolking blijkt de afgelopen jaren steeds lastiger realiseerbaar. De bezoeken van delegaties uit Pępowo aan Neder-Betuwse organisaties leiden steeds minder tot blijvende contacten tussen die organisaties. En het animo onder inwoners van onze gemeente om zich actief in te zetten voor de stedenband neemt af.

In de raadsvergadering van september 2022 heeft de raad daarom besloten de stedenband per 1 januari 2023 op te zeggen. In het najaar zal een Neder-Betuwse delegatie Pępowo bezoeken om de vriendschapsband goed af te sluiten.

Overige ontwikkelingen

Opvang vluchtelingen uit Oekraïne

Sinds de oorlog in Oekraïne is er een stroom vluchtelingen op gang gekomen en biedt de gemeente Oekraïense vluchtelingen opvang in drie gemeentelijke opvanglocaties (de voormalige basisschool Isandra in IJzendoorn, het voormalige politiebureau en de voormalige Rabobank in Kesteren). In totaal worden op die drie locaties ongeveer 145 Oekraïense vluchtelingen opgevangen. De exploitatie van de locaties in Kesteren is in handen van Stichting Ruth, die de dagelijkse gang van zaken in de weeshuizen organiseert.

Het Rijk compenseert de gemeente voor de gemaakte kosten op basis van het aantal opvangplekken dat zij heeft gerealiseerd. Daarnaast betaalt de gemeente leefgeld aan Oekraïense vluchtelingen die in particuliere opvanglocaties zijn opgevangen. Op het moment van samenstellen van deze bestuursrapportage gaat het om ongeveer 80 volwassenen en 160 kinderen, verdeeld over 80 locaties.

Het Rijk heeft toegezegd dat de werkelijk gemaakte kosten worden gecompenseerd. Meer hierover is opgenomen onder de verbonden partij Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) in programma 2, de verbonden partij Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in programma 5 en 'Wat mag het kosten?' in programma 5.

Aanpassing regelgeving aan Omgevingswet

De inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet is kortgeleden opnieuw uitgesteld, naar verwachting treedt die op 1 juli 2023 in werking. De actualisering van grondslagen en verwijzingen in onze eigen regelgeving was al voorbereid op basis van inwerkingtreding per 1 januari aanstaande. We leggen u de besluitvorming over de benodigde wijzigingen daarom nog wel eind 2022 voor. Meer over de Omgevingswet vindt u in begrotingsprogramma 3 Fysieke leefomgeving.

Verbonden partijen

Regio Rivierenland

Ontwikkelingen?

Wmo en Jeugd

De aanbesteding van de inkoop Wmo en Jeugd is uitgesteld tot 1 juli 2023, doordat twee aanbieders een klacht hebben ingediend over het tarief. Met deze aanbieders worden nu gesprekken gevoerd om te voorkomen dat er juridische stappen gezet moeten worden. Meer hierover is opgenomen in thema 5.1 (Zorg voor wie het echt nodig heeft en budget sociaal domein) onder begrotingsprogramma 5.

Inburgering

In de eerste maanden van 2022 kende de regio een relatief grote instroom van statushouders - en daarmee inburgeraars. Meer hierover is opgenomen onder thema 5.2 (Maatschappelijke participatie - Iedereen doet mee) in begrotingsprogramma 5.

Veren

De rivierenlandgemeenten zijn in gesprek met Regio Rivierenland, de provincie, andere gemeenten, VNG Gelderland en de brancheorganisaties over de toekomst van de veerverbindingen, nu de bodem van het Verenfonds in 2023 of 2024 in zicht komt. VNG Gelderland heeft medio 2022 een rapport hierover uitgebracht. Meer hierover is opgenomen onder 'overige ontwikkelingen' in programma 3 Fysieke leefomgeving.

Wat mag het kosten?

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Bestuur	-90.372	84.500	10.000	10.000
b.	Diverse taakvelden overig kleine verschillen	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal		-88.372	86.500	12.000	12.000

a. Bestuur (incidenteel voordeel van € 90.372 in 2022, incidenteel nadeel van € 84.500 in 2023 en vanaf 2023 een structureel nadeel van € 10.000)

Onderzoek precariomiddelen (doorschuiven € 35.000 van 2022 naar 2023 betekent een incidenteel voordeel voor 2022 en een incidenteel nadeel voor 2023)

De raad heeft begin dit jaar besloten € 50.000 euro aan onderzoekskosten vrij te geven. Hiervan is een deel gebruikt of wordt in het laatste kwartaal besteed. Het project loopt nog door in 2023.

Door de commissie precario is ook aangegeven dat de uitvoeringskosten van de eenmalige toekenning ook betaald kunnen worden met de precariogelden. Voorgesteld wordt om € 35.000 over te hevelen naar 2023. Deze doorschuiving dient u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien. Per saldo heeft deze doorschuiving een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

Communicatie (structureel nadeel van € 10.000)

Wettenbank (structureel nadeel van € 1.000)

Door de toenemende hoeveelheid wet en regelgeving stijgt ook het aantal mutaties en daarmee de kosten voor verplichte publicatie van regelgeving in de wettenbank. Zodoende is het voorstel dit budget structureel te verhogen met € 1.000.

Gemeentepagina (structureel nadeel van € 9.000)

Om de inwoners te betrekken en te verbinden zet de gemeente haar communicatiekanalen zoveel mogelijk cross mediaal in: verschillende kanalen die elkaar in de boodschap versterken. De gemeentepagina, bedoeld voor bekendmakingen maar ook voor achtergrondinformatie over maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven, wordt nog steeds goed gelezen en is een belangrijke schakel in de communicatiemix. Via de gemeentepagina leiden we lezers zoveel mogelijk naar andere kanalen, zoals de website. Het budget wordt structureel overschreden. Zodoende is het voorstel dit budget structureel te verhogen met € 9.000.

Participatieplatform (doorschuiven van € 39.500 van 2022 naar 2023 betekent een incidenteel voordeel voor 2022 en een incidenteel nadeel voor 2023)

De raad heeft bij de besluitvorming over de Visie op Communicatie en Participatie € 50.000 beschikbaar gesteld om de participatie te bevorderen. Een aantal tools is ontwikkeld, de voorbereidingen voor een online participatieplatform voor burgers zijn gestart. De implementatie van het online platform wordt voortgezet in 2023. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag van € 39.500 over te hevelen naar 2023.

Deze doorschuiving moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien. Deze doorschuiving heeft een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

Robuust rechtsbeschermingssyteem (incidenteel voordeel van € 25.872 in 2022)

Vanuit het Rijk zijn tot en met 2027 middelen gekregen voor het organiseren van meer robuuste rechtsbescherming voor onze inwoners. De eerste voorbereidingen worden hiervoor getroffen, maar worden er nog geen extra kosten gemaakt. Zodoende is het voorstel het budget van in 2022 te laten vrijvallen. Dit resulteert in een incidenteel voordeel van € 25.872 wat ten gunste komt van de financiële positie.

b. Overige kleine verschillen (structureel nadeel € 2.000)

Heeft geen toelichting nodig.

PROGRAMMA 2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Missie

Neder-Betuwe is een gemeente waarin iedereen zich veilig voelt met een lokale overheid die zich daarvoor aantoonbaar inzet. Spelregels en grenzen zijn helder. Er wordt snel en merkbaar opgetreden tegen overlast en criminaliteit. We stimuleren burgers, bezoekers, ondernemers en veiligheidspartners om vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bij te dragen aan de veiligheid binnen de gemeente.

Thema's

Overige ontwikkelingen

Binnen dit begrotingsprogramma zijn geen overige ontwikkelingen.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Ontwikkelingen?

De extra lasten die de VRGZ moest maken in het kader van de coronacrisis zijn binnen de reguliere begroting opgevangen

Daarom heeft de VRGZ deze niet in rekening gebracht bij het ministerie van VWS. In totaal bedroegen de meerkosten in 2021 € 82.825. In de jaarrekening 2021 heeft de VRGZ hierover verslag gedaan.

Opvang ontheemden Oekraïne zorgt voor extra taken

Na een verzoek van de Rijksoverheid is landelijk afgesproken dat per veiligheidsregio de deelnemende gemeenten in totaal 2.000 noodopvangplekken moeten zien te realiseren. Met de inwerkingtreding van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne van 1 april 2022 heeft de burgemeester de taak te zorgen voor de opvang van ontheemden, waaronder het aanbieden van een opvangvoorziening, met uitzondering van alleenstaande minderjarige ontheemden. Na de coronacrisis veroorzaakt deze taakstelling wederom extra druk bij een aantal medewerkers van de veiligheidsregio en gemeenten, omdat ze gedurende een langere periode naast hun reguliere taken hierin een rol moeten vervullen.

De vluchtelingenstroom die in februari 2022 op gang is gekomen heeft effecten op de uitvoering van een aantal eerder geplande activiteiten in 2022 en de financiële huishouding.

Op de hoofdtaak van de VRGZ - de operationele dienstverlening op de terreinen van brandweer, ambulancezorg en de meldkamer - heeft deze nieuwe crisis tot nu toe beperkte negatieve invloed gehad.

Wat mag het kosten?

Programma 2 Openbare Orde en Veiligheid					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Openbare orde en Veiligheid	40.427	0	0	0
Totaal		40.427	0	0	0

a. Taakveld Openbare Orde en Veiligheid (incidenteel nadeel € 40.427)

In de meicirculaire 2022 hebben we middelen ontvangen voor extra capaciteit BOA's. Dit leidt tot een incidenteel nadeel van € 32.927. Deze last dient u in relatie te zien met het voordeel opgenomen onder hoofdstuk Algemene Dekkingsmiddelen taakveld Algemene uitkering.

Overige kleine verschillen binnen dit taakveld (incidenteel nadeel € 7.500) behoeven geen toelichting.

PROGRAMMA 3 FYSIEKE LEEFOMGEVING

Missie

Neder-Betuwe is een veilige, schone, aantrekkelijke en gevarieerde gemeente en staat bekend als het laanboomcentrum van Nederland en Europa. Wij werken samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan het behoud en de ontwikkeling van een duurzame, leefbare en vitale gemeente. We streven naar een evenwichtige ruimtelijke ordening, waarbij we landschappelijke waarden behouden. De woningvoorraad is kwalitatief op orde en stemmen we voortdurend af op de behoefte. Nieuwe kansen en ontwikkelingen grijpen we aan om de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten te versterken.

Thema's

3.2 Openbaar groen en Groenplan

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Openbaar groen moet in kwaliteit en kwantiteit de uitstraling van het Europees laanboomcentrum vertolken.

- Organiseren van betrokkenheid en onderlinge samenwerking van boomtelers, hoveniers, inwoners en onderwijsinstellingen bij aanleg, inrichting, efficiënt beheer en onderhoud van openbaar groen ter versterking van de kwaliteit van de leefomgeving;
- Op peil houden van het kwaliteitsniveau van onderhoud van begraafplaatsen;
- Monitoren van beheer en onderhoud door Avri op basis van het actuele werkprogramma (dienstverleningsovereenkomst of DVO);
- Het meerjaren-vervangingsplan gemeentelijke essen en bomenbeleid uitvoeren;
- Inzetten op de (preventieve) bestrijding van de eikenprocessierups.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Het vervangingsplan essentaksterfte is in uitvoering. We hebben in 2022 een nieuwe meting laten uitvoeren. Uit de nieuwe meting blijkt dat 627 van de 3102 essenbomen in de periode 2023-2025 moeten worden gekapt en vervangen door minder gevoelige boomsoorten. Het vervangingsplan essentaksterfte wordt daarom verlengd.

Ontwikkelingen?

Er zijn verder geen ontwikkelingen voor dit thema.

3.5 Goed Wegennet

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Een veilig en goed onderhouden wegennet

- Uitvoeren van acties en maatregelen in het Neder-Betuws Verkeers- en Vervoersplan 2018; (NBVVP), waaronder de fietsverbinding Meersteeg, stationsgebieden Opheusden en Kesteren;
- Faciliteren van en actief participeren in dijkverzwaring van de Waalbandijk/project Gastvrije Waaldijk (Waterschap Rivierenland);
- Actieve bijdrage aan voorbereidingen voor verbreding van de Rijnbrug;
- Regionaal deelnemen in mobiliteitsonderzoeken over de A15;
- Regionaal deelnemen aan projecten uit het regionaal Uitvoeringsplan Mobiliteit.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Op het taakveld Verkeer en vervoer zijn enkele onder- en overschrijdingen. Het gaat over de Vogelbuurt fase II, de stationsomgeving Opheusden, het fietspad Broekdijk, de voorbereiding aanleg Randweg Ochten, de afsluiting van de overweg Polsestraat en de energiebelasting van de openbare verlichting. U vindt een toelichting onder "Wat mag het kosten" onderaan dit programma.

Ontwikkelingen?

Overige ontwikkelingen

Invoering omgevingswet

Door de technische aspecten van de invoering van de omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) heeft het kabinet de invoering met nog een keer met een half jaar uitgesteld. Invoering is nu gepland per 1 juli 2023. Echter dit is nog niet helemaal zeker. We gaan echter voortvarend verder met de invoeringswerkzaamheden. Een deel van de door de omgevingswet te veranderen onderdelen wordt in het vierde kwartaal voor besluitvorming aan uw raad voorgelegd. Een aantal onderdelen kan pas voor besluitvorming worden voorgelegd nadat de wet in werking is getreden of als er zekerheid is dat de Omgevingswet in werking treedt. Hiervan is de legesverordening een goed voorbeeld. We zorgen ervoor dat we tijdig klaar zijn om onder de Omgevingswet te kunnen werken.

Nationaal Programma Landelijk Gebied

De Rijksoverheid heeft een startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied opgesteld. Het doel van dit programma is om te komen tot een toekomst bestendig landelijk gebied. De internationale verplichtingen ten aanzien van natuur (stikstof), water en klimaat vervullen hierbij een belangrijke rol.

In de startnotitie zijn richtinggevende doelen opgenomen die in gebiedsprogramma's verder geconcretiseerd moeten gaan worden. Het opstellen van deze gebiedsagenda's is belegd bij de provincies en voor de zomer 2023 moeten deze gereed zijn. Het zijn dynamische documenten. Uiteindelijk moeten de doelen die in de gebiedsagenda komen te staan planologisch worden geborgd in gemeentelijk instrumentarium (bijvoorbeeld het omgevingsplan).

Vanuit Regio Rivierenland zijn we aangehaakt bij het opstellen van de gebiedsagenda.

Toekomst veerverbindingen

Het Verenfonds zal in de komende twee jaar volledig verdwijnen. VNG Gelderland is gestart met een aanpak voor een toekomstbestendig bestel van veren in Gelderland. Dit naar aanleiding van een uitgevoerd onderzoek naar de veren in Gelderland (2022). Er is voor de aanpak een programmaregisseur aangetrokken (Jan Wijnia) die hieraan samen met gemeenten, Regio Rivierenland en de provincie werkt. Half juni is aan alle oevergemeenten gevraagd of zij aan dit proces willen deelnemen, ook wij hebben aangegeven deel te nemen. Daarnaast is er overleg gestart met de brancheorganisaties Landelijk Verenplatform (LVP) en Vereniging van eigenaren en exploitanten van overzetveren in Nederland (VEEON).

Verbonden partijen

Afvalverwijdering Rierenland (Avri)

Ontwikkelingen?

Overige ontwikkelingen:

Naast bovengenoemde hoofdthema's spelen, ook in lijn met de vastgestelde Begroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025, onder andere de volgende ontwikkelingen:

- de inzet van verenigingen voor werkzaamheden in plaats van de inzameling van oud papier;
- de circulaire verwerking van incontinentiemateriaal;

- de mogelijke wijziging van het BTW percentage;
- eventueel beprijzen van grondstoffen;
- de mate van dienstverlening.

Afvalstoffenheffing

De gemiddelde afvalstoffenheffing stijgt (incl. het variabele tarief) in 2022 van € 297 naar € 311 per huishouden. Dit is een stijging van € 14. De stijging komt door:

- loon- en prijsstijgingen en markttarieven;
- uitbreiding van de capaciteit van de milieustraten en inzameling vanwege toegenomen aanbod van gescheiden afval, soorten afvalstromen en aantal bezoekers;
- de wens van de deelnemende gemeenten om de communicatie naar de inwoners te verbeteren.

Het variabele tarief blijft gelijk ten opzichte van 2021. De kostenstijging wordt dan ook gedekt door het basistarief dat stijgt van € 270 naar € 284 per huishouden. Ondanks deze stijging zit Avri nog steeds onder het landelijk gemiddelde.

De tarieven zijn definitief vastgesteld in de 'Verordening Afvalstoffenheffing 2022' in december 2021.

Omgevingsdienst Rivierenland

Ontwikkelingen?

Naast de vastgestelde Programmabegroting 2022, spelen onder andere de volgende ontwikkelingen:

Bedrijfsvoering:

Personeel en Organisatie

In 2022 blijft er aandacht voor de arbeidsmarkt. De ODR zet zich in om goede medewerkers aan te trekken en te behouden.

Kwaliteit

Het steeds verbeteren van de producten en diensten wordt ook in 2022 voortgezet. Hierbij dient het kwaliteitsbeleidsplan als uitgangspunt.

Juridische zaken

- de verdere inbedding en borging van de AVG / privacy binnen de organisatie blijft van belang en krijgt blijvend aandacht;
- het doel is verder om het aantal klachten (gegrond en ongegrond) op hetzelfde niveau te houden als de voorgaande jaren.

Klanttevredenheid

De ODR blijft meten hoe tevreden de klant is. Ze streeft in 2022 naar een tevredenheid van minstens 82%.

Casterhoven

Ontwikkelingen?

De samenwerking Casterhoven is opgeheven.

Wat mag het kosten?

Programma 3 Fysieke Leefomgeving					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Verkeer en vervoer	182.000	41.197	19.789	19.684
b.	Cultureel erfgoed	-151.000	151.000		
c.	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		94.050	94.050	94.050
d.	Riolering		-195.300		
e.	Milieubheer	-50.000			
f.	Ruimtelijke ordening	0	17.468	17.482	17.482
g.	Wonen en bouwen	-160.000			
	<u>Diverse taakvelden</u>				
h.	Avri Ibor	54.000			
i.	Nota Bovenwijks actualisatie deel B	89.058	-87.110	-187.360	-63.393
j.	Kleine verschillen	1.542	1.542	1.542	1.542
Totaal		-34.400	22.847	-54.497	69.365

a. Verkeer en vervoer (nadeel € 182.000 in 2022, € 41.197 in 2023, € 19.789 in 2024 en € 19.684 in 2025)

Vogelbuurt II verhoging krediet van € 620.000 (wat resulteert in kapitaallasten vanaf 2024 voor een nadeel van € 18.600)

In de Eerste bestuursrapportage 2022 hebben we u uitgebreid geïnformeerd over de stand van zaken van de investeringen van het project Vogelbuurt fase 1 en 2 in Opheusden (bijlage op blz. 78 van de Eerste bestuursrapportage 2022). Het voorlopig ontwerp (VO) voor fase 2 is gereed. We hebben een nieuwe berekening gemaakt op basis van de definitieve scope van de werkzaamheden en het prijspeil maart 2022. In 2023 betekent dit een extra benodigd investeringsbudget voor het onderdeel wegen van € 620.000. Het extra investeringsbudget komt via een kapitaallast (rente en afschrijving) met een afschrijvingstermijn van 50 jaar ten laste van de financiële positie. We vragen de raad het benodigde extra investeringsbudget van € 620.000 beschikbaar te stellen. Een ander deel van de investering die ook op de Vogelbuurt fase 2 betrekking heeft treft u aan bij het Taakveld Riolering.

Stationsomgeving Opheusden en Kesteren verhoging krediet € 157.000 (wat resulteert in kapitaallasten vanaf 2023 voor een nadeel van € 5.997)

De gemeente heeft extra kosten moeten maken voor het project Stationsomgeving Opheusden. De extra kosten komen door een onverwachte extra benodigde vergunning (ProRail) waardoor het werk moest worden uitgesteld. Daardoor ontstonden er extra onderzoekskosten, begeleidingskosten, aanvullende werkzaamheden en prijsstijgingen. Daarnaast is de provinciale subsidie lager dan waar we mee begroot hebben. De provinciale bijdrage is met € 485.781 nu € 42.888 lager dan verwacht.

In 2023 betekent dit een extra benodigd investeringsbudget van € 157.000. Het extra investeringsbudget komt via een kapitaallast (rente en afschrijving) met een afschrijvingstermijn van 50 jaar ten laste van de financiële positie. We vragen de raad het benodigde extra investeringsbudget van € 157.000 beschikbaar te stellen.

Fietspad Broekdijk verlaging krediet € 160.000 (wat resulteert in kapitaallasten vanaf 2023 voor een voordeel van € 4.800)

Het fietspad aan de Broekdijk is aangelegd. Het project was geraamd op 1,4 miljoen. De kosten zijn lager, omdat we een gunstige aanbesteding hebben gehad en er geen bijzondere tegenvallers waren. Hierdoor is een overschot ontstaan van € 160.000. In 2022 betekent dit een verlaging van het investeringsbudget met € 160.000. Het voordeel van deze kapitaallasten komen in 2023 ten goede van de financiële positie.

Vorbereiding aanleg Randweg Ochten doorschuiven budget (voordeel € 40.000 in 2022 en nadeel in 2023)

We zijn gestart met een gebiedsvisie en een participatieproces met inwoners en bedrijven. Ook wordt dit jaar nog een variantenstudie uitgevoerd voor beide oostelijke varianten. Oorspronkelijk was bedoeld om dit jaar ook al een verregaande verkeerskundige en civieltechnische uitwerking te laten opstellen, maar dat wordt later. Hierdoor worden er in 2022 minder uren en kosten gemaakt, maar zal dit deel pas in 2023 worden uitgevoerd.

Wij stellen u voor om deze middelen beschikbaar te stellen voor 2023. Deze budgettaire neutrale doorschuiving moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien.

Afrekening afsluiting overweg Polsestraat (nadeel van € 170.000 in 2022)

Voor de afsluiting van de overweg Polsestraat is een factuur van ProRail ontvangen. Dit vloeit voort uit een in 2018 met ProRail afgesloten overeenkomst over de verdeling van de kosten. U heeft destijds € 170.000 beschikbaar gesteld voor de afsluiting. Door een gerechtelijke procedure is de afwikkeling van deze overeenkomst vertraagd en hebben wij destijds de reservering weer teruggestort in de Algemene Reserve.

Wij stellen u nu voor om deze middelen weer beschikbaar te stellen voor 2022 ten laste van de Algemene Reserve. Deze budgettaire neutrale mutatie moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien.

Openbare verlichting (nadeel € 52.000)

Bij de jaarstukken 2021 hebben we u een overschot gemeld op het budget voor het Beheerplan openbare verlichting. Het overschot werd veroorzaakt omdat er door de leverancier per ongeluk geen energiebelasting in rekening is gebracht. Deze is alsnog opgelegd voor de jaren 2018 t/m 2021 en is in 2022 betaald. Dit betekent een last van € 52.000 voor de financiële positie in 2022.

b. Cultureel erfgoed (voordeel € 151.000 in 2022 en nadeel € 151.000 in 2023)

Gebouwenbeheer doorschuiven budget kerktoeren IJzendoorn

Voor het groot onderhoud aan de kerktoeren in IJzendoorn is € 151.000 gereserveerd. Vanwege de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen moet er onderzoek worden gedaan op grond van de Natuurbeschermingswet. Daardoor kunnen we het werk dit jaar niet uitvoeren.

Wij stellen u voor om deze middelen beschikbaar te stellen voor 2023. Deze budgettaire neutrale doorschuiving moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

c. Openbaar groen en (openlucht) recreatie (nadeel € 94.050 in 2023, 2024 en 2025)

Vervanging vanwege Essentaksterfte.

Sinds 2019 zijn we bezig met het vervangingsplan Essentaksterfte. Om voor de veiligheid van de bomen te kunnen blijven zorgen, en mogelijke besmetting van kweekgoed zoveel mogelijk tegen te gaan, monitoren en vervangen we de zieke bomen. De onttrekking uit de bestemmingsreserve van het vorige plan liep tot en met 2022. We hebben in 2022 een nieuwe nulmeting laten doen. Het is nodig om het vervangingsplan Essentaksterfte voort te zetten. We stellen u daarom voor om, met ingang van 2023 - verdeeld over 3 jaar - € 282.150 ten laste van de financiële positie toe te voegen aan de bestemmingsreserve Essentaksterfte en jaarlijks € 94.050 uit de reserve te onttrekken. Deze mutatie moet u in relatie zien met de mutaties in reserve onderaan dit programma.

d. Riolering (voordeel € 195.300 in 2023)

Vogelbuurt II verhoging krediet van € 930.000 (wat resulteert in € 195.300 voordeel btw)

In de Eerste bestuursrapportage 2022 hebben we u uitgebreid geïnformeerd over de stand van zaken van de investeringen van het project Vogelbuurt fase 1 en 2 in Opheusden (bijlage op blz. 78 van de Eerste bestuursrapportage 2022). Het voorlopig ontwerp (VO) voor fase 2 is gereed. We hebben een nieuwe berekening gemaakt op basis van de definitieve scope van de werkzaamheden en het prijspeil maart 2022.

Het extra investeringsbudget in 2023 heeft door de kapitaallasten geen financiële consequenties en komt ten laste van de voorziening riolering in verband met het gesloten systeem. De BTW is een voordeel van € 195.300 voor onze financiële positie. Dit is het gevolg door de komst van het BTW compensatiefonds. We vragen de raad het benodigde extra investeringsbudget van € 930.000 beschikbaar te stellen.

e. Milieubeheer (nadeel € 202.513 in 2022)

Uitvoering klimaatakkoord (voordeel en nadeel € 202.513)

Het Rijk heeft voor 2022 besloten incidentele middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoeringskosten klimaatakkoord. Dit nadeel moet u in relatie zien met het voordeel genoemd onder hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, taakveld Algemene Uitkering. Voorgesteld wordt om dit bedrag aan de reserve Duurzaamheid toe te voegen. Per saldo verloopt het budgettair neutraal en moet u in relatie zien met de verantwoording onder de mutaties in reserves onderaan dit programma.

Energiearmoede / besparing (voordeel en nadeel € 500.407)

Via een beschikking is er subsidie ontvangen van het Rijk ter bestrijding van energiearmoede van € 486.407. Omdat er een terugbetalingsverplichting op deze subsidie geldt, willen we voorstellen om bij de jaarrekening het restant van deze middelen in derdengelden te storten. Vanuit de provincie is een bedrag ontvangen van € 14.000 voor energiebesparing.

Zonneveld Medel (voordeel € 50.000)

Vanuit BEE Medel is er een bedrag ontvangen van € 50.000 voor het op te richten gebiedsfonds. De initiatiefnemers van de zonnevelden Spoorstraat Echteld en Hemmen II zullen later ook hun afgesproken bijdragen leveren. Hiervoor faciliteert de gemeente een nog op te richten stichting, waaraan deze bedragen dan ten goede van moeten komen. Deze stichting kan de middelen in dit gebiedsfonds inzetten voor het stimuleren van duurzame initiatieven in het gebied. Tot die tijd willen we voorstellen om dit bedrag te parkeren in de reserve duurzaamheid. Deze mutatie moet u in relatie zien met de verantwoording onder de mutaties in reserves onderaan dit programma.

f. Ruimtelijke ordening (nadeel € 17.468 in 2023, € 17.482 in 2024 en 2025)

Uit de Septembercirculaire 2022 komen een aantal mutaties (nadeel € 304.832 in 2022 aflopend naar € 17.482 in 2025). Het Rijk draagt financieel bij aan de transitiekosten die de gemeenten hebben gemaakt voor:

- Invoeringskosten van de Omgevingswet (nadeel € 261.881 incidenteel)
- Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (nadeel € 42.951 in 2022 en structureel € 17.482)

Dit nadeel moet u in relatie zien met het voordeel genoemd onder hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, taakveld Algemene Uitkering.

Wij stellen tevens voor deze middelen aan de reserve omgevingswet toe te voegen.

Per saldo verloopt het budgettair neutraal en moet u deze mutatie ook zien in relatie met de verantwoording onder mutaties reserves onderaan dit programma.

g. Wonen en bouwen (voordeel € 160.000 in 2022)

Vrije veldtoezicht

Zoals toegelicht onder overige ontwikkelingen in Programma 3 hebben we voor 2021 en 2022 een meerwerkopdracht (2 x € 150.000) verleend aan de omgevingsdienst voor het project Vrije veldtoezicht. Het project is nu in uitvoering, maar we zien dat er te ruim is begroot. Daarom ramen we € 160.000 af.

Diverse taakvelden

h. Avri IBOR (nadeel € 54.000 in 2022)

We verwachten meerkosten voor de uitvoering van ons beheer en onderhoud van de openbare ruimte door de Avri. Vanaf het tweede kwartaal zien we structurele meerkosten op het gebied van brandstof, indexatie, werken derden en tractie (voertuigen, werkmaterieel en gereedschappen). De kostenverhoging voor tractie is het gevolg van de uitgestelde levering van nieuwe voertuigen. De kostenverhoging van de dienstverleningsovereenkomst heeft invloed op verschillende taakvelden: Verkeer en vervoer (€ 26.500) en groenbeleid (€ 27.500). Deels vallen de kosten onder het taakveld Riolering. Dit is echter een gesloten systeem en heeft daarom geen effect op de financiële positie en wordt ten laste van de voorziening riolering (€ 26.000) gebracht.

i. Nota Bovenwijken actualisatie deel B (nadeel € 89.058 in 2022, voordeel € 87.110 in 2023, € 187.360 in 2024 en € 63.393 2025)

Actualisatie deel B 2022 Nota bovenwijkse voorzieningen (BOVO)

De Nota bovenwijkse voorzieningen is een basis voor het vragen van bijdragen aan initiatiefnemers van ruimtelijke plannen, die ter dekking dienen voor toekomstige uitgaven. Jaarlijks wordt deel B behorende bij deze nota geactualiseerd.

Het nadeel in 2022 heeft betrekking op de bijstelling van de ontvangsten (nadeel € 59.058) en aanleg Dorpsommetje (nadeel € 30.000).

Het voordeel in 2023 heeft betrekking op de bijstelling van de ontvangsten (voordeel € 27.110) het doorschuiven van bijdrage aan verdedigingslinies (voordeel € 100.000) en een bijdrage landschapsontwikkeling (nadeel € 40.000).

Het voordeel in 2024 heeft betrekking op de bijstelling van de ontvangsten (voordeel € 554.860). Ook heeft het betrekking op de bijdrage voor het opdikken van de dijk (nadeel € 100.000), Gastvrije Waaldijk (nadeel € 100.000), landschapsontwikkeling (nadeel € 40.000), spelen (nadeel € 25.000), het gevolg van doorschuiving verdedigingslinies (nadeel € 100.000) en overige kleine verschillen (nadeel € 2.500).

Het voordeel in 2025 heeft betrekking op de bijstelling van de ontvangsten (voordeel € 103.393) en bijdrage aan landschapsontwikkeling (nadeel € 40.000)

Alle mutatie moet u in relatie zien met de mutaties reserves onderaan dit programma.

j. Overige kleine verschillen (structureel nadeel € 1.542)

Behoeven geen toelichting.

Investerings

Ten opzichte van de 1e bestuursrapportage ontstaan de volgende mutaties in de investeringen:

- Wegen: Vogelbuurt II verhoging van het krediet met € 620.000
- Riolering: Vogelbuurt II verhoging van het krediet met € 930.000
- Stationsomgeving Opheusden / Kesteren verhoging van het krediet met € 157.000
- Fietspad Broekdijk een verlaging van het krediet met € 160.000

De toelichting op de mutaties treft u aan bij de toelichting op wat mag het kosten.

Mutaties in reserve

Programma 3 Mutaties in reserves					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)		2022	2023	2024	2025
a.	RS Bovenwijkse voorzieningen	-5.058	30.813	-139.540	476.643
b.	RS Fonds Ruimtelijke investeringen	-27.500	119.800	6.900	86.750
c.	RS Kapitaallasten	-24.000	-95.520	322.880	-498.080
d.	RS Essentaksterfte	0	188.100	-94.050	-94.050
e.	RS Omgevingswet	304.832			
f.	RS Duurzaamheid	252.513			
Totaal		500.787	243.193	96.190	-28.737

De Nota Bovenwijks Neder-Betuwe is een basis voor het vragen van bijdragen aan initiatiefnemers van ruimtelijke plannen. De ontvangen bedragen dienen conform deze nota ter dekking voor geplande toekomstige uitgaven. Jaarlijks wordt deel B behorende bij deze nota geactualiseerd. Deze actualisatie deel B heeft effect op de reserve Bovenwijkse voorzieningen, reserve Fonds ruimtelijke investeringen en de reserve Kapitaallasten.

a. Reserve Bovenwijkse voorzieningen (voordeel € 5.058 in 2022, nadeel € 30.810 in 2023, voordeel € 139.540 in 2024 en nadeel € 476.463 in 2025)

Voor de reserve Bovenwijkse voorzieningen heeft deze actualisatie deel B onder andere betrekking op de bijdrage voor het Opdikken dijk Dodewaard, Ochten, IJzendoorn, en het doorschuiven in tijd van diverse projecten, zoals Speelvoorzieningen in de diverse kernen en het Skatepark Dodewaard.

Bovenstaande mutaties moet u in relatie zien met de 3eW vraag in dit programma (punt i) en voor de mutatie Skatevoorziening Beweegpark Dodewaard de 3eW vraag in programma 6.

Het doorschuiven in tijd van de investeringsprojecten zoals verbeteren entree Hoofdstraat (tussen Fruitstraat en Broekdijk), de Fietsbrug Meersteeg (Echteld), de Randweg Opheusden en het Centrumplan Ochten, hebben een effect op de reserve Kapitaallasten (hieronder punt c)

b. Reserve Fonds ruimtelijke investeringen. (voordeel € 27.500 in 2022, nadeel € 119.800 in 2023, € 6.900 in 2024 en € 86.750 in 2025)

Voor de reserve Fonds Ruimtelijke investeringen heeft deze actualisatie deel B onder andere betrekking op de bijdrage aan Gastvrije Waaldijk, Dorpsommetjes, Landschapsontwikkelingsplan en het doorschuiven in tijd van het Opwaarderen verdedigingslinies.

Bovenstaande mutaties moet u in relatie zien met de 3eW vraag in dit programma. (punt i)

c. Reserve Kapitaallasten. (voordeel € 24.000 in 2022, € 95.520 in 2023, nadeel € 322.800 in 2024 en een voordeel € 498.080 in 2025)

De reserve Kapitaallasten dient als dekking voor de afschrijvingslasten van investeringsprojecten volgens de nota Nota Bovenwijks Neder-Betuwe. De actualisatie deel B heeft daarom effect op het doorschuiven in tijd van de investeringsprojecten zoals verbeteren entree Hoofdstraat (tussen Fruitstraat en Broekdijk), de Fietsbrug Meersteeg (Echteld), de Randweg Opheusden en het Centrumplan Ochten. De afschrijvingen zorgen voor kleine verschillen.

Bovenstaande mutaties moet u dus in relatie zien met de reserve Bovenwijkse voorzieningen (hierboven punt a)

d. Reserve Essentak (nadeel € 188.100 in 2023 en voordeel € 94.050 in 2024 en 2025)

De onttrekking uit de bestemmingsreserve van het vorige plan liep tot en met 2022. We hebben in 2022 een nieuwe nulmeting laten doen. Het is nodig om het vervangingsplan Essentaksterfte voort te zetten. We stellen u daarom voor om met ingang van 2023 per saldo € 188.100 toe te voegen aan de reserve en in 2024 en 2025 elke € 94.050 te onttrekken uit de reserve. Deze mutatie moet u in relatie zien met de 3eW vraag in dit programma. (punt c)

e. Reserve Omgevingswet (nadeel € 304.832 in 2022).

Met de septembercirculaire 2022 zijn er vanuit het Rijk incidentele middelen ontvangen voor invoeringskosten Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouw. Voorgesteld wordt om deze middelen aan de reserve omgevingswet toe te voegen. Deze mutatie moet u in relatie zien met de 3eW-vraag in dit programma. (punt f)

f. Reserve Duurzaamheid (nadeel € 252.513 in 2022)

Voor de uitvoeringskosten klimaatakkoord heeft het Rijk middels de meicirculaire middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten (€ 202.513). Voorgesteld wordt om deze middelen aan de reserve Duurzaamheid toe te voegen.

Vanuit BEE Medel is er een bedrag ontvangen van € 50.000 voor het op te richten gebiedsfonds. De initiatiefnemers van de zonnevelden Spoorstraat Echteld en Hemmen II zullen later ook hun afgesproken bijdragen leveren. Hiervoor faciliteert de gemeente een nog op te richten stichting, waaraan deze bedragen dan ten goede van moeten komen. Deze stichting kan de middelen in dit gebiedsfonds inzetten voor het stimuleren van duurzame initiatieven in het gebied. Tot die tijd willen we voorstellen om dit bedrag te parkeren in de reserve duurzaamheid.

Deze mutaties moet u in relatie zien met de verantwoording in de 3eW vraag Wat mag het kosten in dit programma.

PROGRAMMA 4 ECONOMIE

Missie

We streven naar economische groei door te werken aan een goed ondernemersklimaat, goede ondernemersdienstverlening en een goede kwaliteit van onze werklocaties. Tevens zetten we in op vitaliteit van onze winkelkernen met ontwikkeling en behoud van gebieden met winkelconcentraties. We stimuleren economische groei via uitbreiding van verblijfs- en dagrecreatie. We willen de sterke kanten en mogelijkheden van gemeente Neder-Betuwe benutten. Kwaliteitsverbetering is hierbij het uitgangspunt. We ontwikkelen de mobiliteit in onze gemeente zo, dat deze de bereikbaarheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid versterkt.

Thema's

4.3 Winkelconcentraties

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Actief verbeteren van het voorzieningenniveau en de leefbaarheid van de kernen

- Afhankelijk van definitieve besluitvorming over het centrumplan Ochten werken we de plannen uit voor een toekomstbestendige (her)inrichting van de openbare ruimte.
- De herinrichting van de Hoofdstraat in Kesteren is voltooid.
- Het college heeft aangegeven, dat de prioriteit ligt bij de kernen Ochten en Kesteren. Hieraan geven wij voorrang. Private initiatieven voor de kern Opheusden blijven we nauwlettend volgen.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Voor de herinrichting van de openbare ruimte Dr. M. van Drielplein in Ochten zijn middelen in de begroting opgenomen.

Ontwikkelingen?

Ochten

Voor de zomer is er een voorschot op de ambtelijke kosten ontvangen. Op de hoofduitgangspunten bestaat er met de initiatiefnemer overeenstemming en een concept exploitatie-overeenkomst is gereed. De gemeente werkt een inrichtingsplan voor de openbare ruimte uit.

Overige ontwikkelingen

Verbonden partijen

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Ontwikkelingen?

Samen met Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en Recreatieschap Over-Betuwe wordt deelgenomen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. De provincie en gemeenten hebben in het kader van de verzelfstandiging in 1999 (bij het ontstaan van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied met de handelsnaam Uit@waarde) hun bijdragen in de exploitatietekorten afgekocht. Uitgangspunt is dat de nieuwe organisatie zichzelf moet bedruipen. De gemeente Neder-Betuwe heeft in 2008 voor de laatste keer een afkoopsom betaald aan recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en levert sinds 2009 geen financiële bijdrage meer. Het recreatieschap behartigt de gezamenlijke belangen op het gebied van openlucht recreatie op bovenlokaal niveau.

Industrieschap Medel

Ontwikkelingen?

Uit de jaarstukken 2021, de grondexploitatie 2022 en de herziene begroting 2022 van Industrieschap Medel heeft Industrieschap Medel de ontwikkeling van de eerste fase van Bedrijvenpark Medel in 2021 voltooid en deze grondexploitatie afgesloten. In de vastgestelde grondexploitatie 2022 en de herziene begroting 2022 is het voornemen aangegeven om na besluitvorming door het Algemeen Bestuur in juli 2022, het positieve resultaat van de per 1-1-2022 afgesloten grondexploitatie van Medel 1 als winst uit te keren aan de beide deelnemende gemeenten.

Deze winstuitkering betreft de financiële afwikkeling van de succesvolle ontwikkeling van de eerste fase van Bedrijvenpark Medel, waarbij ook aansprekende resultaten zijn behaald op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, het aantrekken van aansprekende bedrijven en werkgelegenheid en de versterking van de regionale economie. Een belangrijke factor hierbij is dat deze ontwikkeling structureel is gedragen door de gemeentebesturen van Neder-Betuwe en Tiel.

Waterbedrijf Vitens N.V.

Ontwikkelingen?

Financiering van investeringen komen onder druk te staan.

De huidige regels (WACC regulering, WACC = Weighted Average Cost of Capital) maakt het onmogelijk om het eigen vermogen op niveau te brengen/houden (minimaal 30% met een streven naar 35%). De rentedragende schulden stijgen door de verwachte investeringen aanzienlijk. Hierdoor kan bij ongewijzigd beleid op korte termijn niet worden voldaan aan de door geldverstrekkers gestelde ratio's. De financiering van de investeringen komt hiermee onder druk te staan.

Er is zorg over de financierbaarheid van de investeringen in een situatie met een 'schaalsprong' in het investeringsniveau. Dit probleem doet zich zowel voor bij Vitens als breed in de sector. De schaa sprong in de investeringen is het gevolg van de opeenstapeling van opgaven waar Vitens voor staat: klimaatverandering, cybersecurity/veiligheid, kwaliteit van onze bronnen, vervangingsinvesteringen en demografische groei/woningbouwopgave.

De lobbyactiviteiten zijn daarom geïntensiveerd. In de aanpak wordt ingezet op een korte termijn oplossing voor de komende WACC periode 2022 – 2023 en op een structurele oplossing waarvoor een wetswijziging noodzakelijk is.

Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland

Ontwikkelingen?

In totaal worden 8800 adressen aangesloten. Er wordt in de opdracht voor het aanleggen van het netwerk onderscheid gemaakt in reguliere, dijkadressen en dijkversterkingsadressen. Voor de reguliere adressen wordt de initiële aanlegplanning (24 maanden) met inachtneming van de start in Q1 van 2020 gehaald. Voor de categorie dijkadressen wordt een inventarisatie uitgevoerd naar de vermoedelijke vertraging. Voor de laatste categorie "dijkversterkingsadressen" wordt een (apart) plan van aanpak gemaakt waarin de procedure wordt vastgesteld hoe deze adressen na de dijkversterking kunnen worden aangesloten.

Voor de aanleg van een breedbandnetwerk is een langlopende financieringsovereenkomst afgesloten. Aflossing vindt plaats vanaf het derde jaar (2022) en heeft een looptijd van 48 jaar. Het totale investeringsbudget is € 37.500.000. De zeven gemeenten die deelnemen in de UBR zijn voor hun aandeel aansprakelijk als vermogenstekorten zouden ontstaan of wanneer de UBR niet in staat is om aan de aflossingsverplichtingen van de lening te voldoen.

Wat mag het kosten?

Programma 4 Economie					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-5.693.148	54.000	54.000	54.000
b.	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-57.500	57.500		
c.	Economische promotie	-50.000	50.000		
Totaal		-5.800.648	161.500	54.000	54.000

a. Fysiek bedrijfsinfrastructuur (voordeel incidenteel € 5.693.148 in 2022 en nadeel structureel € 54.000 vanaf 2023)

Winstuitkering Medel € 5.650.000

De eerste fase van Bedrijvenpark Medel is voltooid. We hebben de grondexploitatie af kunnen sluiten. Het positieve resultaat van de grondexploitatie Medel 1 wordt als winst uitgekeerd aan beide deelnemende gemeenten. Wij stellen u voor deze middelen toe te voegen aan de Algemene Reserve. Per saldo verloopt deze mutatie budgettair neutraal en moet u in relatie zien met de mutaties reserves onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien.

Exploitatie bijdrage laanboomgebouw (incidenteel voordeel € 97.148 in 2022 en structureel nadeel € 54.000 vanaf 2022)

Voor de exploitatie van het Laanboomhuis wordt gedurende 10 jaar (na 2021) jaarlijks een subsidie uitgekeerd aan Laanboomhuis BV. Deze subsidie wordt bekostigd uit de exploitatiebijdrage van de Nota Kostenverhaal ABC uit 2014 en is gedekt door de Reserve Laanboomhuis.

Wij stellen voor deze middelen uit de Reserve Laanboomhuis te onttrekken ten gunste van de exploitatie. De reserve Laanboomgebouw wordt op basis van dezelfde nota onder andere gevuld met grondverkoop op het ABC terrein. De grondverkoop voor 2022 levert een voordeel op van € 97.148. Wij stellen voor deze grondverkoop toe te voegen aan de Reserve Laanboomgebouw. Per saldo verlopen deze mutaties budgettair neutraal en zie u terug in mutaties reserves onderaan dit programma.

b. Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (voordeel € 57.500 in 2022 en nadeel € 57.500 in 2023)

Bedrijfsverplaatsing Kegelaar doorschuiven budget

We hebben op basis van een overeenkomst de verplichting tot het herstellen van de inrit aan de Hamsestraat 49 in Opheusden. Deze vergoeding wordt betaald als het werk is uitgevoerd. We hebben voor deze verplichting al enkele jaren de middelen gereserveerd. Het werk is echter nog niet uitgevoerd door Kegelaar. Het is niet de bedoeling om middelen steeds door te schuiven. Omdat het hier gaat om een contractuele verplichting kan het echter niet anders.

Wij stellen u voor om deze middelen beschikbaar te stellen voor 2023. Deze budgettair neutrale doorschuiving moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

c. Economische promotie (voordeel € 50.000 in 2022 en nadeel € 50.000 in 2023)

Gastvrije Waaldijk doorschuiven van budget

Voor onze deelname aan het project Gastvrije Waaldijk hebben we in 2022 € 125.000 gereserveerd. Voor het onderdeel lokale maatregelen staat € 50.000 nog open. Dat wordt dit jaar niet uitgegeven. Dat komt omdat de planning en uitvoering is gekoppeld aan de planning van de dijkversterking. Hierdoor kunnen we er dit jaar nog geen uitvoering aan geven. Wij stellen u voor om deze middelen beschikbaar te stellen voor 2023. Deze budgettair neutrale doorschuiving moet u in relatie zien met de mutaties in reserve Algemene Reserve onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

Mutaties in reserve

Programma 4 Mutaties in reserves					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)		2022	2023	2024	2025
a.	RS Laanboomgebouw	43.148	-54.000	-54.000	-54.000
Totaal		43.148	-54.000	-54.000	-54.000

a. Reserve Laanboomgebouw (incidenteel nadeel € 43.148 en structureel voordeel € 54.000 vanaf 2022)

Ten behoeve van het de exploitatie van het Laanboomhuis wordt gedurende 10 jaar (na 2021) jaarlijks een subsidie uitgekeerd aan Laanboomhuis BV . Deze subsidie wordt bekostigd uit de exploitatiebijdrage van de Nota Kostenverhaal ABC uit 2014 en is gedekt door de Reserve Laanboomhuis.

Wij stellen voor deze middelen uit de Reserve Laanboomhuis te onttrekken ten gunste van de exploitatie. De reserve Laanboomgebouw wordt op basis van dezelfde nota onder andere gevuld met grondverkopen op het ABC terrein. De grondverkoop voor 2022 levert een voordeel op van € 97.148. Wij stellen voor deze grondverkoop toe te voegen aan de Reserve Laanboomgebouw. Per saldo verlopen deze mutaties budgettair neutraal en ziet u terug onder de derde W-vraag onder in dit programma.

PROGRAMMA 5 WMO, JEUGDZORG EN PARTICIPATIEWET

Missie

Iedereen doet mee en iedereen doet ertoe

De kracht en mogelijkheden van onze inwoners zijn de vertrekpunten bij de (her)inrichting van het sociale domein. Met en door de inwoners werken wij aan een samenleving waarin ruimte, begrip en aandacht is voor de verschillende identiteiten die onze gemeente rijk is. Het creëren van een klimaat van welzijn is een taak van ons allemaal.

Thema's

5.1 Zorg voor wie het echt nodig heeft en budget sociaal domein

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Zorg voor wie het echt nodig heeft

- In 2021 zijn de zorgaanbieders betrokken bij het inkoopproces 2022. Daarnaast wordt er een regionale nota inkoopstrategie opgesteld, waarbij ook de zorgaanbieders een rol spelen. In deze processen is ook aandacht voor de innovatie binnen het sociaal domein.
- De integrale aanpak van zorg en ondersteuning van ouderen krijgt vorm in de Nota sociaal domein.
- Stabiliseren van cliënttevredenheid ten opzichte van het voorgaande jaar (in 2022 ontvangen wij de rapportages over de cliënttevredenheid van 2021).
- Uitwerken nieuwe Nota sociaal domein. Door corona heeft dit proces vertraging opgelopen. In september 2021 is de nota aangeboden aan de raad.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		De aanbesteding van de inkoop Wmo en Jeugd is uitgesteld tot 1 juli 2023. Dit komt doordat twee aanbieders een klacht hebben ingediend over het tarief. Met deze aanbieders worden nu gesprekken gevoerd om te voorkomen dat er juridische stappen gezet moeten worden. Vanwege de vertraging zal een deel van de werkzaamheden, die gepland stonden voor 2022, plaatsvinden in 2023. Daarom verwachten wij bij de Jaarstukken 2022 een positieve budgetafwijking te melden en u voor te stellen om middelen te bestemmen voor 2023.

Ontwikkelingen?

Voor dit thema zijn er verder geen ontwikkelingen.

5.2 Maatschappelijke participatie – Iedereen doet mee

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Voldoende impulsen voor bijstandsgerechtigden om een maatschappelijke bijdrage te leveren.

- Deelname aan projecten van het Regionaal Werkbedrijf - Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt Rivierenland (RW - POA Rivierenland) die de route naar werk moeten verkorten.
- Ondernemers worden gestimuleerd werkloze inwoners (al dan niet met arbeidsbeperking) van werk te voorzien. Via het Regionaal Werkbedrijf (waarin overheid, werkgevers- en werknemersorganisaties en onderwijsinstellingen zijn vertegenwoordigd) vindt samenwerking plaats om mensen met een arbeidsbeperking passend werk te bieden. In 2021 is de regionale werkgeversbenadering verder geüniformeerd. Werkgevers krijgen vanaf dat moment te maken met één portaal, waarachter meerdere uitvoeringsorganisaties (zoals UWV, gemeente Buren en Werkzaak) samenwerken.

Participatie statushouders stimuleren

- Op 1 januari 2022 trad de nieuwe Wet Inburgering in werking. Vanaf dat moment krijgen gemeenten de regie (terug) op het inburgeringstraject van inwoners. Voor de zogenaamde 'ondertussengroep' statushouders, die nog met de vroegere Wet Inburgering te maken hebben, worden op dit moment trajecten georganiseerd om het taalniveau zoveel als mogelijk te versterken. Focus ligt daarbij op de groep inburgeraars die de taal tegen het einde van hun DUO-lening nog niet voldoende machtig zijn om te slagen voor het inburgeringsexamen. Dit is een samenwerkingsproject binnen de arbeidsmarktregio.
- De nieuwe Wet Inburgering biedt uitgebreidere mogelijkheden voor het leren van de taal en (parttime) werk of vrijwilligerswerk te combineren. In samenwerking met gemeente Buren wordt op zoek gegaan naar (vrijwilligers) werk.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er zijn diverse budgetafwijkingen op de taakvelden begeleidde participatie en arbeidsparticipatie, die nader worden verklaard onder "Wat mag het kosten?". Het betreft middelen die we hebben ontvangen in de meicirculaire en septembercirculaire 2022 en een incidentele negatieve budgetafwijking op Werkzaam. Ook geven we in deze bestuursrapportage een winstwaarschuwing dat er bij de Jaarstukken 2022 mogelijk een negatieve afwijking kan zijn op Inburgering. Dit wordt toegelicht onder "Ontwikkelingen".

Ontwikkelingen?

Arbeidsmarkt(participatie)

De krapte op de arbeidsmarkt duurt onverminderd voort. Hoewel dit een positief effect heeft op de banenkans van inwoners, stabiliseert het aantal bijstandsgerechtigden. Dit komt enerzijds doordat een deel van de bijstandsgerechtigden lastig te matchen is op vacatures of niet in staat is te participeren op de arbeidsmarkt, anderzijds doordat relatief veel statushouders gehuisvest zijn in onze gemeente en een aanspraak doen op bijstand.

Inburgering

In de eerste maanden van 2022 kende de regio een relatief grote instroom van statushouders (die vaak nog onder de oude wetgeving vallen). Deze groep ontvangt zoveel als mogelijk dezelfde begeleiding. De zogenaamde "ondertussengroep" is daarmee wel veel groter dan verwacht. In de zomer van 2022 hebben het rijk, veiligheidsregio's en gemeenten afspraken gemaakt over versnelde uitstroom van statushouders vanuit Asielzoekerscentra naar gemeenten. Daarbij heeft het rijk toegezegd extra middelen aan gemeenten aan te bieden voor de begeleiding en integratie van statushouders, om de extra inspanningen uit te kunnen bekostigen. Bij opstelling van deze bestuursrapportage is nog onzeker in hoeverre deze extra middelen toereikend zullen zijn. Bij de uitvoering zijn met name de beperkte beschikbaarheid van woningen en de grote personeelstekorten bij alle uitvoerende instanties op het gebied van asielopvang en inburgering, een belemmering.

5.4 Mantelzorg

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Mantelzorg is op haar taak berekend

- Vervolgen van en besluiten over het herijken van de waardering voor vrijwilligers en mantelzorgers door een eigentijdse vorm te vinden om hen meer te waarderen.
- Onderzoek naar de mogelijke inzet van maatschappelijke stages in overleg met het voortgezet onderwijs om jongeren zo te betrekken bij het vrijwilligerswerk.
- Uitvoeren van de uitkomsten van het onderzoek naar welke aanvullende ondersteuningsbehoefte nodig is voor onze mantelzorgers. Doel is dat zij hun taak als mantelzorger kunnen volhouden en kunnen combineren met het werk en andere activiteiten. Daarbij ook aandacht besteden aan jonge mantelzorgers om overbelasting te voorkomen.

- Onderzoeken welke aanvullende ondersteuningsbehoefte nodig is voor onze vrijwilligers, zodat zij hun taak als vrijwilliger kunnen volhouden en kunnen combineren met het werk en andere activiteiten.
- Ontwikkelen van beleid op het terrein van mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In 2022 hebben wij minder uitvoering kunnen geven aan dit thema. Dit leidt tot een incidentele positieve budgetafwijking (zie ook Wat mag het kosten?). Onder Ontwikkelingen kunt u lezen dat wij hiermee verder gaan in 2023.

Ontwikkelingen?

Het Uitvoeringsplan meedoen en samenleven gaat richting geven

In het recent vastgestelde Uitvoeringsplan meedoen en samenleven bij de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2021-2024 hebben we drie deelresultaten geformuleerd bij het gewenste resultaat: 'Mantelzorgers zijn in balans'. Deze deelresultaten zijn een vervolg op de bevindingen van het onderzoek van Mantelzorg NL, dat in 2020 is uitgevoerd, en geven voor de komende jaren richting aan de verdere invulling van dit thema.

We gaan de mantelzorgwaardering versoepelen, zodat meer mensen hiervan gebruik kunnen maken.

5.5 Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Armoede neemt af

- Bestrijden van kinderarmoede door het aanbieden van het zogenoemde kindpakket. Het streven is om circa 545 voorzieningen te verstrekken, waarbij het mogelijk is dat een kind gebruik maakt van een combinatie van voorzieningen.
- Uitvoeren van het Meerjarenbeleidsplan schuldhulpverlening door de samenwerking tussen alle partijen op het gebied van schulden en vroegsignalering te vergroten. Sinds 2021 heeft de gemeente dankzij nieuwe wetgeving ruimere mogelijkheden om bij betalingsachterstanden inwoners proactief te benaderen. In eerste instantie richt de aanpak zich op partijen als woningbouwverenigingen, nutsbedrijven en zorgverzekeraars.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In het tweede kwartaal van 2022 zagen wij de gevolgen van de stijging van de energielasten terug in hogere aantallen inwoners met betalingsproblemen. We verwachten dat deze trend doorzet en extra personele inzet zal vragen voor vroegsignalering en uitvoering van minimabeleid. Er zijn diverse budgetafwijkingen op het taakveld Inkomensregelingen, die nader worden verklaard onder 'Wat mag het kosten?'. Het betreft middelen die we van het Rijk ontvangen, via de Meicirculaire 2022, de Septembercirculaire 2022 en de gebundelde uitkering (BUIG). Daarnaast is er een incidentele negatieve budgetafwijking op de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO).

Ontwikkelingen?

Op aangeven van het Rijk voeren wij de energietoeslag uit voor inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm

Van deze regeling wordt veel gebruik gemaakt. Desondanks zien wij steeds meer inwoners die moeilijk rondkomen. Bij betalingsachterstanden van huur, gas/water/licht of zorgpremie ontvangen wij een signaal en doen wij deze inwoners een hulpaanbod. Op Prinsjesdag kondigde het Rijk diverse maatregelen aan om de koopkracht te verbeteren zoals verhoging van het wettelijk minimumloon en (de hieraan gekoppelde) uitkeringen, aanpassingen in de toeslagen en een tijdelijk prijsplafond voor energie. Deze maatregelen zullen naar verwachting een dempend effect hebben op financiële problemen bij inwoners.

Bijzondere problemen zien wij ontstaan bij de doelgroep statushouders, die op grond van de nieuwe wet in de eerste zes maanden na vestiging financieel ontzorgd moeten worden. In de praktijk blijkt hun bijstandsuitkering veelal ontoereikend om alle vaste lasten, zoals hoge energiekosten, te bekostigen. Begeleiding van deze groep vraagt om extra inspanningen van onze uitvoering.

5.6 Jeugdzorg

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Goed toegankelijke en bereikbare jeugdzorg en actief beleid voor pleegzorg. Versterken van de eigen kracht

- Verbeteren van de samenwerking tussen gemeente en onderwijs via het ondersteuningsteam op school en met het opstellen van een integraal ondersteuningsplan voor jeugdigen. Naast de al verbeterde samenwerking met de basisscholen zetten we ook in op de samenwerking met het voortgezet onderwijs en partners in de voorschoolse periode.
- Verbeteren van de samenwerking tussen huis- en jeugdartsen, Kernpunten en Sociaal Team door onder andere de inzet van een gedragsdeskundige en de ondersteuningsteams (OT's) op scholen. Hierdoor kan de inzet van specialistische (Geestelijke Gezondheids)zorg beperkt of anders ingezet worden.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er is sprake van een positieve budgetafwijking op schoolmaatschappelijk werk. Zie Wat mag het kosten?.

Ontwikkelingen?

Overige ontwikkelingen

Doorontwikkeling regionale samenwerking inkoop Wmo en Jeugd

Er verschillende ontwikkelingen die de regionale samenwerking op het gebied van inkoop Wmo en Jeugd beïnvloeden.

De Regiovisie Jeugd is iets uitgesteld qua planning, zodat die kan worden afgestemd op landelijke ontwikkelingen. De planning is nu dat deze in het eerste kwartaal van 2023 wordt vastgesteld. De nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Regio Rivierenland zou op 1 januari 2023 ingaan. De regionale afstemming verloopt stroever dan verwacht waardoor de huidige DVO met een jaar wordt verlengd en 2023 wordt gebruikt om de nieuwe DVO en samenwerkingsovereenkomst goed op elkaar af te stemmen.

Aan de nieuwe DVO en samenwerkingsovereenkomst zijn ook financiële consequenties verbonden. Deze zijn nog niet gespecificeerd of opgenomen in de begroting omdat de impact nog onvoldoende duidelijk is. Als hier meer over bekend is, zullen wij u hierover informeren via de reguliere P&C-cyclus.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In RIB-13 d.d. 01-02-2022 bent u uitgebreid geïnformeerd over de inzet van de NPO-middelen. Vanaf begin 2022 hebben we de inzet van het schoolmaatschappelijk werk op alle scholen fors uitgebreid, hebben de jeugdconsulenten vanuit het Kernpunt meer tijd beschikbaar voor de samenwerking met het onderwijs en is het aantal pilots 'jeugdhulp in de school' uitgebreid. Na de zomer van 2022 hebben we de resultaten en effecten van de maatregelen in kaart gebracht. De ervaringen zijn positief. In november bent u hierover geïnformeerd in een RIB.

Doorontwikkeling onafhankelijke cliëntondersteuning

In 2022 zijn we aangesloten bij het koplopertraject voor de doorontwikkeling van de functie van onafhankelijke cliëntondersteuning binnen het sociaal domein. Dit resulteert in diverse communicatie-uitingen over onafhankelijke cliëntondersteuning en het vergroten van de zichtbaarheid van de cliëntondersteuners bij andere betrokken partijen zoals huisartsen, de Nederlandse Patiëntenvereniging, het Kernpunt en het Sociaal Team. Daarnaast zijn we een pilot gestart waarin vrijwilligers en ervaringsdeskundigen worden opgeleid om ook als onafhankelijke cliëntondersteuner onze inwoners kunnen bijstaan. Dit draagt bij aan het laagdrempelige karakter van deze vorm van ondersteuning.

Het koplopertraject wordt eind 2022 afgerond. De genoemde pilot wordt in 2023 als apart traject voortgezet. De overige ontwikkelingen binnen dit thema hebben we in 2022 geborgd binnen de reguliere werkzaamheden en afspraken met aanbieders van onafhankelijke cliëntondersteuning.

COA vluchtelingenopvang Dodewaard

Eind 2021 zijn wij door het COA gevraagd om mee te werken aan het mogelijk maken van het opvangen van vluchtelingen op twee cruiseschepen in de werf in Dodewaard. Tijdens dat traject is met klem door ons gevraagd dat de extra kosten die wij hiervoor maken door het COA zullen worden vergoed.

Uw raad heeft in 2021 € 50.000 beschikbaar gesteld, omdat de kosten al gemaakt werden, maar we nog geen vergoeding van het COA ontvingen. In september 2022 is de factuur die we hebben verzonden voor de gemaakte kosten (zowel externe diensten als producten als ook extra ambtelijke inzet) door het COA voldaan. Deze inkomsten zullen we vermelden in de Jaarstukken 2022.

Verbonden partijen

Werkzaam Rivierenland

Ontwikkelingen?

De kosten SW zijn iets gunstiger dan groot door Werkzaam

In de verdeelsystematiek die sinds 2021 wordt gebruikt zijn de bedrijfsvoeringskosten voor de sociale werkvoorziening en Participatiewet (die onze gemeente niet belegt heeft bij Werkzaam) strikter gescheiden. Het aandeel voor onze gemeente in de totale kosten voor de GR neemt daarmee af.

In de bestuursrapportage 2022 van Werkzaam laat zich bovendien een positieve ontwikkeling zien ten aanzien van de kosten voor de Sociale Werkvoorziening. De Rijksbijdrage per SW-er werd verhoogd en het aantal dienstverbanden SW neemt af door natuurlijk verloop. Het financiële effect op de gemeentelijke begroting is inmiddels verwerkt met een begrotingswijziging die op 29 september jl. door uw raad is vastgesteld.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)

Ontwikkelingen?

Stand van zaken in de managementrapportage januari t/m juni 2022

In de rapportage d.d. 13-10-2022 kunt u onder meer lezen welke werkzaamheden de GGD voor de coronabestrijding heeft uitgevoerd in het eerste halfjaar van 2022 en welke bijdrage de GGD levert aan de opvang van Oekraïners. Twee onderwerpen uit de managementrapportage lichten we er voor u uit:

Omgevingswet

De latere inwerkingtreding van de omgevingswet zorgt voor een financiële uitdaging bij de GGD. De milieu- en gezondheidsdeskundigen zijn vorig jaar reeds geworven om voorbereidingen te treffen en gemeenten te ondersteunen wanneer de wet in werking getreden is. Op verzoek van en in samenwerking met gemeenten en netwerkpartners bekijkt de GGD momenteel op welke onderdelen van de omgevingswet zij meerwaarde kan bieden in de ondersteuning aan de gemeenten. Door acquisitie wordt een deel van de kosten gedekt.

Bijzondere zorg

Bijzondere Zorg Gemeenten hebben de opgave om samen met de GGD te zorgen voor een vermindering van trajecten (consultatie en advies). In de eerste helft van 2022 ziet de GGD echter nog een stijging waardoor de GGD, ondanks de extra middelen uit de begrotingswijziging 2022, op een tekort zou uitkomen van € 123.000. Bij het vaststellen van de begrotingswijziging 2022 is afgesproken dit tekort in rekening te brengen bij gemeenten naar rato van de bijdrage. Deze extra bijdrage van gemeenten van in totaal € 123.000 is opgenomen in de managementrapportage. Voor Neder-Betuwe gaat het om een kleine extra bijdrage.

Wat mag het kosten?

Programma 5 Wmo, Jeugdzorg en Participatie					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Samenkracht en burgerparticipatie	-92.500	32.500	0	0
b.	Inkomensregelingen	1.059.365	113.232	113.232	113.232
c.	Begeleide participatie	129.195	0	0	0
d.	Arbeidsparticipatie	76.080	59.487	47.086	0
e.	Geescaleerde zorg 18+	-180.000	30.000	0	0
f.	Geescaleerde zorg 18-	25.037	0	0	0
g.	diverse taakvelden kleine verschillen	-5.405	0	0	0
Totaal		1.011.772	235.219	160.318	113.232

a. Samenkracht en burgerparticipatie (incidenteel voordeel € 92.500 in 2022, nadeel € 32.500 in 2023)

Er is een incidenteel voordeel van € 60.000 op ondersteuning mantelzorg. In 2022 zouden wij nader verkennen of er behoefte is om het mantelzorgcompliment, respijtzorg en ondersteuning in lotgenotencontact verder uit te werken. In verband met andere urgente onderwerpen hebben wij hieraan minder uitvoering kunnen geven. In 2023 en 2024 gaan wij verder met dit thema, waarbij het Uitvoeringsplan meedoen en samenleven richting gaat geven.

In de Eerste bestuursrapportage 2022 is een budgetafwijking met een budgettair neutrale uitwerking opgenomen voor schoolmaatschappelijk werk. Het ging om een bedrag van € 61.507 voor de jaren 2022 en 2023. Dit is in de eerste bestuursrapportage verwerkt als een baat en een last. Omdat de middelen bestemd zijn voor 2022 en 2023 stellen wij uw raad voor om het restant van 2022 (€ 32.500) te bestemmen voor 2023. Dit dient u in relatie te zien met het voordeel/nadeel genoemd onder hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, taakveld 0.10 mutaties in Algemene reserve.

Er is een budgetafwijking met een budgettair neutrale uitwerking in verband met de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Wij vangen 145 vluchtelingen op in drie locaties (de voormalige basisschool Isandra in IJzendoorn, het voormalige politiebureau en de voormalige Rabobank in Kesteren). Daarnaast betalen wij leefgeld en een wooncomponent aan Oekraïense vluchtelingen die in particuliere opvanglocaties zijn opgevangen. Het Rijk heeft toegezegd dat de werkelijk gemaakte kosten worden gecompenseerd. In de Jaarstukken 2022 ziet u terug welke kosten wij in verband met de opvang hebben gemaakt en wat wij met het Rijk zullen verrekenen.

b. Inkomensregelingen (structureel nadeel € 1.059.365 in 2022, vanaf 2023 € 113.232)

In de meicirculaire en septembercirculaire 2022 hebben we middelen ontvangen voor energietoeslag. Dit leidt tot een incidenteel nadeel van respectievelijk € 456.945 en € 424.168. Dit nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel genoemd onder hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, taakveld Algemene Uitkering.

Op dit moment gaan we uit van een budgettair neutrale uitwerking op bijzondere bijstand. We verstrekken de energietoeslag aan mensen met een minimum inkomen (120% van de bijstandsnorm). We zien een toename in de uitgaven bijzondere bijstand door een hogere instroom van statushouders en meer aanvragen van mensen met een minimum inkomen, maar daar staat een hogere baat uit terugvorderingen voor (bijzondere) leenbijstand tegenover.

Er is een incidenteel nadeel van € 65.020 op de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO). In 2020 en 2021 bestond deze regeling in verband met de coronamaatregelen. Deze vorm van bijstandverlening voor zelfstandigen werd uitgevoerd door gemeente Buren en dienden wij te verantwoorden via de SiSa (single information, single audit). Naar aanleiding van de ingediende SiSa hebben we voor 2020 een klein bedrag extra ontvangen, maar over het jaar 2021 vorderde het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onlangs een hoger bedrag terug. Het verschil is naar alle waarschijnlijkheid ontstaan doordat aflossingen op verstrekte TOZO-kredieten als baat in onze jaarrekening zijn verwerkt, terwijl in deze specifieke regeling het Rijk deze baat terugvordert.

We verwachten een structureel nadeel van € 113.232 op Inkomensvoorzieningen. De Rijksbijdrage gebundelde uitkering (BUIG) is (landelijk) naar beneden bijgesteld in verband met meevallende werkloosheidscijfers. In Neder-Betuwe zien we de uitgaven voor bijstand stabiel blijven, omdat naast uitstroom ook sprake is van instroom in de bijstand door onder meer het wegwerken van onze achterstand in de huisvestingstaakstelling voor statushouders. We zien steeds meer werkgevers die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans geven zonder dat hier loonkostensubsidie tegenover staat. Dat houdt een besparing in op uitgaven voor loonkostensubsidie, maar aan de andere kant wordt het daaropvolgende jaar de Rijksbijdrage naar beneden bijgesteld.

c. Begeleide participatie (incidenteel nadeel € 129.195 in 2022)

In de meicirculaire 2022 hebben we middelen IU Participatie ontvangen. Deze middelen ontvangen wij in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening en beschut werk en betreft een loon- en prijsbijstelling. Dit leidt tot een incidenteel nadeel van € 70.385 voor 2022. Dit nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel benoemd onder hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, taakveld Algemene uitkering.

Op Werkzaak WIW (voormalige Wet inschakeling werkzoekenden) verwachten we een incidenteel nadeel van € 52.560 voor 2022. Dit wordt veroorzaakt door een tegenvaller ten opzichte van de jaarrekening 2021 van Werkzaak. In 2021 vond een grote aanpassing plaats in de P&C documenten van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland. Er is een omslag gemaakt, waarin kosten en baten voor de Participatiewet en Sociale werkvoorziening strikter zijn gescheiden. Na vaststelling van de jaarrekening 2021 en de daaruit volgende afrekening, kwam naar voren dat hierin een fout is ontstaan en de teruggave van Werkzaak lager was dan verwacht. In de Begroting 2022 en verder van Werkzaak is deze fout hersteld.

Overige kleine verschillen binnen dit taakveld bedragen een incidenteel nadeel € 6.250 voor 2022, en behoeven geen toelichting.

d. Arbeidsparticipatie (incidenteel nadeel € 76.080 voor 2022, € 59.487 voor 2023 en € 47.086 voor 2024)

In de meicirculaire en septembercirculaire 2022 hebben we middelen ontvangen voor Inburgering en voor Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU).

Voor Inburgering gaat het om respectievelijk een nadeel van € 8.444 voor 2022 (meicirculaire) en een nadeel van € 27.346 voor 2022, € 59.487 voor 2023 en € 47.086 voor 2024 (septembercirculaire).

Voor Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU) gaat het om een nadeel van € 40.290 in 2022 (septembercirculaire).

Het nadeel op dit taakveld dient u in relatie te zien met het voordeel genoemd onder hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, taakveld Algemene uitkering.

e. Geëscaleerde zorg 18+ (incidenteel voordeel € 180.000 voor 2022, nadeel € 30.000 voor 2023)

In 2022 verwachten we een incidenteel voordeel van € 180.000 op Beschermd Wonen. Het Rijk heeft wederom de financiële transitie Beschermd Wonen uitgesteld (tot 1 januari 2024). Gevolg hiervan is dat wij het bedrag, dat wij in 2020 incidenteel van de gemeente Nijmegen hebben ontvangen (opheffing reserve) om het verwacht financieel risico te kunnen dekken, in 2022 niet nodig hebben. Daarnaast heeft Nijmegen als centrumgemeente ook in 2022 extra kosten voor de transitie op zich genomen, die anders ten laste van onze begroting zouden zijn gegaan.

Wij stellen uw raad voor om € 30.000 te bestemmen voor 2023. Ook in 2023 zal Nijmegen als centrumgemeente een groot aantal kosten, die we als gemeente op Beschermd Wonen maken, voor haar rekening nemen. Op het moment van schrijven zijn afspraken hierover zo goed als afgerond, maar bestaat er nog wel een financieel risico, dat we met dit bedrag willen afdekken. Dit dient u in relatie te zien met het voordeel/nadeel genoemd onder hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, taakveld 0.10 mutaties in Algemene reserve.

f. Geëscaleerde zorg 18- (incidenteel nadeel € 25.037 voor 2022)

In de meicirculaire 2022 hebben we middelen IU Voogdij ontvangen. Het gaat om een incidenteel nadeel van € 25.037.

Dit nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel genoemd onder hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, taakveld Algemene uitkering.

g. Kleine verschillen overige taakvelden (incidenteel voordeel € 5.405)

Kleine verschillen behoeven geen toelichting.

ALGEMEEN BEELD BUDGETTEN WMO EN JEUGDWET

In 2021 heeft een herijking plaatsgevonden op de budgetten Wmo en Jeugdwet. U bent hierover geïnformeerd in een raadsinformatiebrief d.d. 20-10-2021 (RIB-68) en de herijking is destijds verwerkt in de Bestuursrapportage najaar 2021. Daarbij hebben wij aangegeven dat wij de financiële ontwikkelingen blijven volgen.

In deze tweede bestuursrapportage 2022 worden de budgetten Wmo en Jeugdwet niet tussentijds aangepast. Dit zullen we doen bij de Jaarstukken 2022. Wel vinden we het belangrijk om u in deze rapportage te informeren over de ontwikkelingen die wij zien, en de verwachte effecten – op hoofdlijnen – daarvan op de Jaarstukken 2022.

Wmo

Op basis van de informatie die wij tot nu toe hebben, zien we over het algemeen relatief kleine budgetafwijkingen ten opzichte van de herijking 2021 en daarmee de begroting. Daarbij merken wij op dat het altijd om een momentopname gaat en dit geen garantie is dat er bij de Jaarstukken 2022 geen budgetafwijkingen te melden zijn.

Waar wij wel een relatief grote budgetafwijking zien, is Wmo Zorg in Natura en Zorg in PGB. Bij de Jaarstukken 2021 hebben wij gemeld dat de stijging van de lasten voor deze zorg minder hard is doorgezet dan wij in de herijking van oktober 2021 verwachtten. Bij de Jaarstukken hebben wij dit voorsnog beoordeeld als incidenteel, omdat wij een toename zagen in de aanvragen voor deze typen zorg. Op dit moment zien wij dat de verwachte totale uitgaven voor 2022 in lijn liggen met de totale uitgaven in 2021. Daarom is onze beoordeling nu dat het voordeel ten opzichte van de begroting kan worden gezien als structureel. En verwachten wij bij de Jaarstukken 2022 een voordeel te kunnen melden. De aanvragen voor deze typen van zorg zien wij nog steeds niet afnemen, maar wij indiceren wel steeds scherper op wat daadwerkelijk nodig is en proberen waar mogelijk dure specialistische zorg af te schalen naar goedkopere reguliere zorg.

Jeugd

In de Jaarstukken 2021 hebben wij een voordeel verantwoord op Jeugdhulp Zorg in Natura. Vanwege de hoge uitgaven op Jeugdhulp in eerdere jaren zijn wij voorzichtig geweest en hebben wij de helft daarvan aangemerkt als structureel. Dit is verwerkt in de Eerste Bestuursrapportage 2022. Op dit moment verwachten wij bij de Jaarstukken 2022 wederom een voordeel op Zorg in Natura te kunnen melden. Onze eerste beelden hierbij zijn, dat het voordeel in de Jaarstukken 2021 inderdaad een structureel karakter heeft gehad. Ook zien wij een afname in het aantal cliënten ten opzichte van 2021. Mogelijk beginnen wij de resultaten te zien van maatregelen die wij hebben ingezet. Een eerste voorzichtige verklaring voor de afname van het aantal cliënten, is dat wij investeren in samenwerking en kortere lijnen, onder meer op het grijze gebied tussen Jeugdwet en Passend Onderwijs. Ook zetten wij in op normaliseren en verwijzen wij - waar mogelijk - cliënten eerst naar het voorliggend veld.

We verwachten bij de Jaarstukken een nadeel te melden op Jeugdhulp PGB. Jeugdhulp PGB heeft over de jaren heen een sterk wisselend karakter. Ook verwachten wij bij de Jaarstukken een nadeel te melden op het Landelijk Transitie Arrangement (LTA). Dit is specialistische zorg voor specifieke doelgroepen, zoals persoonlijkheidsstoornissen en complexe multiproblematiek. Deze zorg wordt niet (in regioverband) door ons ingekocht, maar op landelijk niveau door de VNG. Hierop hebben wij als gemeente slechts beperkte invloed.

Om de ontwikkelingen beter te kunnen duiden, is een nadere analyse nodig. Hiervoor vragen we verderop in deze bestuursrapportage middelen aan om te investeren in monitoring sociaal domein (zie Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB, onvoorzien). De analyse betrekken wij bij de totstandkoming van de Jaarstukken 2022.

PROGRAMMA 6 ONDERWIJS, SPORT EN WELZIJN

Missie

Iedereen moet zich kunnen ontplooiën en welbevinden

De wijze waarop jonge inwoners zich ontplooiën, is voor ieder kind en iedere jongere verschillend. Onze ambitie is om voor deze jonge inwoners randvoorwaarden te creëren, waarbinnen zij zich optimaal kunnen ontwikkelen op hun weg naar volwassenheid. Opleiding, vrijetijdsbesteding, talentontwikkeling, zorg en ondersteuning zijn daarbij van groot belang. De kernen blijven levende gemeenschappen, waar mensen elkaar op allerlei manieren ontmoeten en bijstaan. Investeren in onderwijs, sport en cultuur draagt bij aan de sociale cohesie binnen de dorpen. Dit leidt ertoe dat de inwoners zich thuis (blijven) voelen in de (kernen van de) gemeente.

Thema's

6.2 Huisvestingsplan scholen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Adequaat aanbod van onderwijs zo dicht mogelijk bij onze kinderen

- Mogelijkheden verkennen voor (integrale) kindcentra.
- Uitwerken duurzaamheids- en gezondheidsmaatregelen schoolgebouwen inclusief mogelijkheden voor financiering en subsidie.
- Conform raadsbesluit september 2020 worden de voorgestelde huisvestingsscenario's uitgewerkt in het uitvoeringsplan IHP en vervolgens voortvarend opgepakt. Het betreft de volgende scenario's: renovatie Hervormde School, uitbreiding Pantarijn, vervangende nieuwbouw/renovatie De Hien en De Bellefleur, nieuwbouw VCOG-school in Kesteren en meewerken aan het huisvesten van een VCOG-school in Dodewaard.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er zijn diverse budgetafwijkingen. Er is een structureel voordeel op belastingen. Er is een incidenteel nadeel in 2023 op het programma onderwijshuisvesting. En er is een budgettair neutrale afwijking in verband met ventilatie op scholen (zie ook onder 'Ontwikkelingen'). Voor een uitgebreide toelichting zie 'Wat mag het kosten?'.

Ontwikkelingen?

Binnenkort ontvangt u een raadsvoorstel Multifunctioneel Centrum (MFC) Dodewaard

De Hien en De Bellefleur zijn twee van de samenwerkende partijen binnen dit multifunctionele gebouw. Zie ook 6.1 Leefbaarheid.

Verkenkend onderzoek voorzieningencluster Kesteren loopt door in 2023

De bouw van de nieuwe VCOG-school in Kesteren zal effect hebben op het voorzieningencluster. Daarom is het voor ons verkennend onderzoek van belang dat we eerst meer zicht krijgen op de leerlingstromen tussen de verschillende basisscholen in Kesteren.

Ventilatie scholen

Wij hebben alle scholen geattendeerd op de regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) van het Rijk. Hierop is een aanvraag gekomen (en door het Rijk gehonoreerd) van de Rehobothschool in Opheusden. Zij starten in oktober met het aanbrengen van een CO2 gestuurd ventilatiesysteem (Zie ook "Wat mag het kosten?").

De Rehobothschool realiseert tijdelijke noodlokalen voor het onderwijs aan de kinderen uit Oekraïne

Voor de kinderen uit Oekraïne die naar het primair onderwijs gaan wordt onderwijs aangeboden op de Rehobothschool in Opheusden. In januari 2023 vindt de reguliere instroom van nieuwe kleuters plaats en ontstaat een ruimtetekort voor het onderwijs aan de Oekraïense kinderen. Om het onderwijs voor de Oekraïense kinderen te kunnen voortzetten, laat de Rehobothschool nog in 2022 noodlokalen plaatsen. Als gemeente kunnen (en zullen) wij hiervoor een vergoeding aanvragen bij het Rijk.

6.3 Subsidies

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Kernactiviteiten van verenigingen en maatschappelijke organisaties dienen zelfvoorzienend te zijn

- Flexibiliteit bij het subsidie-instrument: uitvoering van bestaand beleid met meer inzet op resultaten. Vrijwilligersorganisaties krijgen een bijdrage voor de activiteitenkosten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		De verwachting is dat subsidiemiddelen niet allemaal worden uitgegeven. We verwachten een restant bij de coronamiddelen voor de culturele infrastructuur. Daarbij zal naar verwachting ook voor de gebouwsubsidie dorpshuizen budget overblijven.

Ontwikkelingen?

Voor dit thema zijn er verder geen ontwikkelingen.

6.4 Sport en beweeg voorzieningen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Afname sociaal-economische gezondheidsverschillen en bevorderen sociale omgang

- Uitrollen van de pilot Vitaal sportpark Dodewaard conform startnotitie. Een vitaal sportpark beoogt door samenwerking van sportverenigingen dat er op sportpark De Eng meer gebruik en meer variëteit in de activiteiten is.

Langetermijnvisie ontwikkelen over sport en bewegen

- Begeleiding sportclubs bij subsidieaanvragen uit bovenregionale fondsen in samenwerking met de sportkoepel in het kader van open sportclub of vitaal sportpark.
- Continueren van de inzet van buurtsportcoaches.
- Ondersteuning accommodaties sportclubs door garant te staan voor leningen en door het verstrekken van SVn duurzaamheidsleningen.
- Afronden plan van aanpak langetermijnvisie sport- en beweegvoorzieningen, dat inzicht geeft in de grenzen aan de verantwoordelijkheid van de gemeente op het gebied van bewegen en sport (accommodaties). Daarbij worden het landelijke sportakkoord en de harmonisatie van de huurtarieven/onderhoudsbijdrage (nieuwe subsidiesystematiek) betrokken.
- De rijksoverheid wil sport en bewegen stimuleren door de samenwerking van alle betrokken partijen (lokaal en regionaal) te bevorderen. Ook Neder-Betuwe heeft daartoe een intentieverklaring (voor een lokaal sportakkoord) getekend.

Sportverenigingen beschikken over voldoende velden, zodat leden kunnen trainen c.q. bewegen en kunnen deelnemen aan de voetbal- en/of korfbalcompetitie

- De uitdaging om op sportpark De Leede in Kesteren een extra sportveld te realiseren, is uitgewerkt tot enkele verschillende ontwerpen. Er zijn scenario's uitgewerkt, die een derde voetbalveld mogelijk kunnen maken inclusief een stappenplan voor de herinrichting.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		De aanbesteding voor de herinrichting sportpark De Leede is voltooid. De uitvoering is gestart, maar heeft wel vertraging opgelopen. O.a. door het niet tijdig beschikbaar komen van bouwmaterialen waren we genoodzaakt om over te schakelen naar een alternatieve uitvoeringsopbouw. Het nieuwe junior voetbalveld en de korfbalvelden zijn in 2022 gereed. Wij verwachten de renovatie van het bestaande voetbalveld af te ronden in het voorjaar van 2023. De vertraging heeft geen invloed op de financiën of het spelen van competitie voetbal. Daarnaast is er sprake van diverse budgetafwijkingen (zie ook 'Wat mag het kosten?'). In deze bestuursrapportage worden twee afwijkingen verwerkt met een budgettair neutrale uitwerking: 1. Voor de uitvoering van het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit! hebben we een extra bijdrage vanuit het Rijk ontvangen. Omdat we deze extra rijksmiddelen hebben ontvangen, kan het zijn dat we bij de Jaarstukken 2022 (eigen) middelen overhouden. 2. Het restant van de uitkering SPUK Sportakkoord van 2021 is via de derdengelden meegenomen naar 2022 en wordt nu als baat overgeboekt naar Programma 6. Dit is budgettair neutraal, omdat hier ook lasten tegenover staan. Wij verwachten deze middelen volledig te besteden in 2022. Daarnaast is er een positieve budgetafwijking op het sport- en beweegpark Dodewaard. In 2022 hebben de verenigingen samen met ons aanzienlijke stappen gezet voor het herinrichtingsplan met ruimte voor een skatevoorziening. Samen hebben wij een visie op de accommodatie en het toekomstig gebruik opgesteld en een voorlopig ontwerp. Uitvoering in 2023 is nu haalbaar.

Ontwikkelingen?

We hebben een sportverenigingscoach aangesteld

Deze ondersteuning loopt door in 2023 en is opgenomen in de Begroting 2023. De sportverenigingscoach is circa 2 dagdelen per week beschikbaar en ondersteunt, begeleidt en adviseert de sportverenigingen op uiteenlopende terreinen, zoals verenigingsbeleid, financiën, accommodatiezaken, kader/vrijwilligers, vitaliteit, samenwerking en sociaal/maatschappelijke betrokkenheid. De sportverenigingscoach is een vraagbaak en hulplijn en dient daarmee als een loket voor de sport. De sportverenigingscoach ondersteunt daarnaast de verenigingsondersteuners in het professionaliseren van hun werkwijze, zowel inhoudelijk als procesmatig. Met deze samenwerking stimuleren we in hogere mate de open clubgedachte en bieden we algemene verenigingsondersteuning voor elke sportvereniging met een bestuurlijke of organisatorische uitdaging.

Richting definitief ontwerp Beweegpark Dodewaard

De vier betrokken verenigingen worden ondersteund door onze verenigingsondersteuners, de Gelderse Sportfederatie (GSF) en de Leefbaarheidsalliantie. De opzet van het definitieve inrichtingsplan plus de investering staat voorop; er wordt ook gekeken naar de toekomstige situatie: beheer van de accommodatie, stimuleren gebruik, onderlinge samenwerking en samenwerking met de MFC Dodewaard.

Wij participeren in dit project, vanwege de realisatie van de skatevoorziening en aanpassingen van de openbare buitenruimte (parkeerplaats). De verenigingen en wij zullen in 2023 nauw samenwerken in de zorg voor voldoende middelen (subsidies/sponsoring) en in de aanbesteding/uitvoering.

6.6 Onderwijs

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Vormgeven aan lokaal onderwijs- en jeugdbeleid via de Lokale Educatieve Agenda (LEA)

- Met het onderwijs en de kinderopvang in de LEA samenwerken aan gezamenlijke thema's zoals het bestrijden van onderwijsachterstanden, passend onderwijs, leerplicht en voortijdig schoolverlaten, voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en aansluiting van jeugdhulp op onderwijs.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er is een incidentele negatieve budgetafwijking: in de septembercirculaire 2022 hebben we middelen ontvangen voor leerlingenvervoer Oekraïne. Deze worden als incidenteel nadeel opgenomen in Programma 6. Zie ook onder 'Ontwikkelingen' en 'Wat mag het kosten?'.

Ontwikkelingen?

Opvang Oekraïne

Het aanbod van het onderwijs is op dit moment stabiel. Via het reguliere LEA-overleg blijven we hierover in contact met de schoolbesturen.

Wij verzorgen het leerlingenvervoer tot eind 2022. Vanaf 2023 sluiten we aan op de reguliere verordening leerlingenvervoer. Tot eind 2022 krijgen de leerlingen die dit nodig hebben ondersteuning met het zelfstandig leren reizen onder andere door middel van een fietsmaatje om zo bekend te raken met de Nederlandse verkeersregels.

6.7 Voor- en vroegschoolse Educatie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Alle peuters hebben toegang tot voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en zijn voorbereid op het basisonderwijs

- Afspraken maken met de kindercentra en de basisscholen over de resultaten van VVE, overdracht van peuteropvang naar basisschool, doorgaande leerlijnen en ouderbetrokkenheid.
- Met voorschoolse educatie de ontwikkeling van peuters stimuleren op meerdere gebieden zoals taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Ouders stimuleren om gebruik te maken van het aanbod voorschoolse educatie voor hun kind door informatieverstrekking en advisering vanuit het consultatiebureau en door het organiseren van themagerichte voorlichtingsbijeenkomsten door de kinderopvangaanbieders.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er zijn budgetafwijkingen met een budgettair neutrale uitwerking in verband met de beschikkingen van het rijk voor de OAB-middelen. Zie ook 'Wat mag het kosten?'.

Ontwikkelingen?

Dit schooljaar start het project Bewegend leren

Dit project is gericht op zowel de motorische ontwikkeling als ook de cognitieve ontwikkeling en de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen tussen de 2 en 12 jaar. Het project, op initiatief van Kindcentrum Betuwe, is tevens gericht op een nauwere samenwerking tussen kinderopvang en het basisonderwijs en wordt aangeboden op de peutergroepen, het basisonderwijs van scholen die hieraan mee willen doen en de buitenschoolse opvang.

De nieuwe beleidsnota voor VVE en Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is volop in ontwikkeling

We hebben een eerste bijeenkomst gehouden om op te halen wat er in de praktijk speelt. Eind 2022 vindt een tweede bijeenkomst plaats om partners mee te nemen in de status van de beleidsnota.

Overige ontwikkelingen

Het nieuwe beleidskader Toezicht en Handhaving Kinderopvang en de nieuwe beleidsregels zijn inmiddels gepubliceerd

Hiermee sluiten we aan bij het beleid binnen de regio.

Tevens hebben we een bijeenkomst gehouden voor houders (eigenaren van een kinderdagverblijf) over de rolverdeling tussen de gemeente en de GGD.

Wat mag het kosten?

Programma 6 Onderwijs, Sport en Welzijn					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Onderwijshuisvesting	-25.956	16.807	-25.956	-25.956
b.	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	36.875	0	0	0
c.	Sportbeleid en activering	0	0	0	0
d.	Sportaccomodaties	-65.000	65.000	0	0
e.	Diverse taakvelden overige kleine verschillen	20.077	-7.917	-7.917	-7.917
Totaal		-34.004	73.890	-33.873	-33.873

a. Onderwijshuisvesting (structureel voordeel € 25.956 in 2022, nadeel € 16.807 in 2023 en vanaf 2024 voordeel € 25.956)

Er is een structureel voordeel van € 25.956 op belastingen. Wij zijn wettelijk verplicht om de OZB van scholen te betalen. In de Jaarstukken 2021 hadden wij hierop een voordeel. Daarom hebben wij de raming geactualiseerd.

Er is een incidenteel nadeel van € 42.763 in 2023. Voorafgaand aan elk kalenderjaar stellen wij een programma onderwijshuisvesting inclusief bekostigingsplafond op. Schoolbesturen kunnen hiervoor jaarlijks een aanvraag indienen. Op het programma onderwijshuisvesting 2023 hebben wij opgenomen: uitbreiding 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair voor de Sébaschool in Ochten en De Wegwijzer in Kesteren.

Er is een budgetafwijking met een budgettair neutrale uitwerking in verband met ventilatie op scholen. Eind 2020 heeft het Rijk de regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) gepubliceerd. De regeling is gericht op het op orde krijgen van het binnenklimaat in schoolgebouwen. Alleen gemeenten kunnen de specifieke uitkering aanvragen. Op verzoek van de Rehobothschool hebben wij een uitkering aangevraagd en ontvangen wij € 190.000. De specifieke uitkering stellen wij beschikbaar aan het schoolbestuur in de vorm van een incidentele subsidie.

b. Onderwijsbeleid en leerlingzaken (incidenteel nadeel € 36.875 voor 2022)

In de septembercirculaire 2022 hebben we middelen ontvangen voor leerlingenvervoer Oekraïne. Dit leidt tot een incidenteel nadeel van € 36.875. Dit nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel genoemd onder hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, taakveld Algemene uitkering.

Er zijn budgetafwijkingen met een budgettair neutrale uitwerking op de middelen voor Onderwijsachterstandenbeleid (OAB-middelen).

De definitieve beschikking 2022 leidt tot een extra baat en last van € 22.037. De voorlopige beschikking vanaf 2023 leidt tot een extra baat en last van € 3.075.

c. Sportbeleid en activering (budgettair neutraal in 2022)

Er zijn budgetafwijkingen met een budgettair neutrale uitwerking.

Van het Rijk ontvangen wij (na aanvraag) in de periode 2020-2022 jaarlijks een Specifieke Uitkering (SPUK) voor het Sportakkoord. Deze uitkering gebruiken wij voor de uitvoering van het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit!. In de Eerste bestuursrapportage 2022 hebben wij deze uitkering gemeld. Afgelopen augustus hebben wij een herziene verleningsbeschikking ontvangen, die leidt tot een extra last en baat van € 17.716 in 2022. Vanuit sport- en gezondheidsbeleid geven wij hier samen met de stuurgroep van het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit! (vertegenwoordigers van verschillende partners op het gebied van sport, welzijn en preventie) uitvoering aan. We beraden ons over de besteding hiervan.

Het restant van de uitkering SPUK Sportakkoord van 2021 is via de derdengelden meegenomen naar 2022. Omdat we hier een invulling voor hebben (o.a. gezonde leefstijlinterventies) wordt dit bedrag (€ 65.196) nu als baat overgeboekt naar Programma 6 en staan hier ook lasten tegenover. Wij verwachten deze middelen volledig te benutten.

d. Sportaccommodaties (incidenteel voordeel € 65.000 in 2022, nadeel € 65.000 in 2023)

Er is een incidenteel voordeel van € 65.000 op de skatevoorziening Beweegpark Dodewaard. In afwijking van de financiële verordening stellen wij uw raad voor om dit bedrag te bestemmen voor 2023.

De middelen zijn nodig voor de realisatie van een skatevoorziening op het Beweegpark. Het realiseren van beweegparken is opgenomen in het coalitieakkoord en in de Begroting 2023. Het proces in Dodewaard verloopt goed. Realisatie in 2023 achten wij haalbaar en fungeert als vliegwiel voor de herinrichting. Niet bestemmen van de middelen zou de samenwerking met de partijen ondermijnen.

Dit voordeel/nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel/nadeel benoemd onder de mutaties in reserve onder Programma 3 (€ 32.500) en hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen (€ 32.500).

e. Diverse taakvelden overige kleine verschillen (structureel nadeel € 20.077 in 2022, vanaf 2023 voordeel € 7.917)

Kleine verschillen behoeven geen toelichting.

Mutatie in reserve

Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)		2022	2023	2024	2025
a.					
Totaal		0	0	0	0

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN, OVERHEAD, VPB, ONVOORZIEN

Algemene dekkingsmiddelen

Van het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (vpb) en onvoorzien wijkt de opbouw af van die van de beleidsprogramma's. Het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien is wel onderdeel van het totale programmaplan.

De omvang van de algemene dekkingsmiddelen en de toelichting daarop worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen, die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid of de rioolheffing, waar ontvangsten en uitgaven direct aan elkaar zijn gekoppeld.

De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:

- de algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- de lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- beleggingen, deelnemingen en financieringsfunctie;
- verhuur en diensten van derden (het beheer van activa, die voor de openbare dienst bestemd zijn).

Deze inkomsten zijn vrij besteedbaar en daarom niet rechtstreeks aan een programma toe te rekenen.

Overige ontwikkelingen

Coronacompensatie voor inkomstenderving over 2021

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Rijksoverheid hebben afgesproken dat gemeenten reëel gecompenseerd worden voor inkomsten die zij vanwege corona in 2021 niet hebben ontvangen. Die compensatie wordt dit jaar berekend door voor drie groepen van inkomsten - belastingen, leges (marktgeden, havengelden, leges burgerzaken) en evenementenleges - het verschil te bepalen tussen de begrote en de gerealiseerde inkomsten. Omdat onze inkomsten voor deze groepen in 2021 nauwelijks verschilden van de raming, blijkt de compensatie beperkt. We verwachten in de Decemercirculaire 2022 een compensatie te ontvangen van € 9.000. Dat is fors minder dan de ruim 6 ton aan compensatie over 2020, toen ook de bouwleges werden meegerekend voor de compensatie.

Verbonden partijen

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Ontwikkelingen?

Er zijn geen actuele ontwikkelingen.

Regionaal Archief Rivierenland

Ontwikkelingen?

Komende jaren staan in het teken van vijf E's: E-depot, Erfgoed, Externe dienstverlening, Expertise, Efficiëntie. Bij deze speerpunten is een aantal onderdelen benoemd. Elk speerpunt begint met een onderdeel digitalisering. Digitalisering blijft een thema dat de komende jaren veel aandacht krijgt. Het ministerie van OCW zet volgens haar Cultuurnota 2018-2021 in op digitale toegankelijkheid van erfgoed als een van de pijlers.

De uitgebreide toelichting is opgenomen in de begroting 2022 van het RAR.

Wat mag het kosten?

Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Overhead	-132.547	663.595	53.374	53.374
b.	Algemene Uitkering	-3.285.566	-839.127	-855.227	-815.654
c.	Treasury	-150.000	0	0	0
d.	OZB Woningen	-179.086	0	0	0
e.	OZB niet-woningen	-108.266	0	0	0
f.	Overige baten en lasten	0	580.000	580.000	580.000
g.	Diverse taakvelden overige kleine verschillen				
Totaal		-3.855.465	404.468	-221.853	-182.280

a. Overhead (incidenteel voordeel van € 132.547 in 2022 en vanaf 2023 een structureel nadeel van € 663.595 aflopend naar € 53.374 in 2025)

Monitoring sociaal domein (incidenteel nadeel € 20.000 voor 2022 en € 50.000 voor 2023)

Voor gemeenten wordt monitoring en datagedreven werken steeds belangrijker. Ook binnen het sociaal domein, waarin we te maken hebben met een complexe en dynamische werkelijkheid, is dit een belangrijk thema. De openeinderegelingen vanuit onder andere de Wmo en Jeugdwet maken dat het voor gemeenten een uitdaging is goed grip op hun budgetten te houden. Om dit zo goed mogelijk te doen en sturing te hebben op het sociaal domein, kan een monitor sociaal domein een belangrijke bijdrage leveren. Het formuleren en bijhouden van kengetallen en beleidsresultaten enerzijds en het monitoren van de uitgaven anderzijds, zijn belangrijke ingrediënten voor een dergelijke monitor.

Sinds de vaststelling van de regionale Inkoopstrategie Wmo en Jeugd in juni 2021 en de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2021-2024 in september 2021, staat dit onderwerp nadrukkelijker op de agenda. Echter vraagt deze ontwikkeling om specifieke kennis en expertise die niet binnen de vaste formatie aanwezig is. Daarbij is er sprake van het vertrek van een vaste medewerker met relevante kennis die (nog) onvoldoende geborgd is. Deze twee dingen samen maken dat de tijd en aandacht die dit onderwerp nodig heeft om het de noodzakelijke impuls te geven, tot nu toe ontbreekt. Dat betekent dat wij deze expertise tijdelijk in huis moeten halen, om te zorgen dat er een structurele monitor sociaal domein opgezet wordt in onze gemeente.

Het beschikbare budget voor de inzet van externe expertise en andere gerelateerde kosten (bv. ICT toepassingen) is niet toereikend om de verwachte kosten te kunnen dekken. Willen we nog in 2022 hiervoor de eerste stappen zetten die noodzakelijk zijn, krijgen we te maken met een budgetoverschrijding van naar verwachting € 70.000. Deze overschrijding heeft deels betrekking op 2022 (€ 20.000) en deels op 2023 (€ 50.000). Op dit moment gaan we uit van incidentele kosten. Mocht blijken dat er sprake is van structurele lasten, bijvoorbeeld ten behoeve van een digitaal dashboard, worden deze structureel meegenomen in de reguliere P&C-cyclus.

Personeelslasten politieke ambtsdragers (structureel nadeel van € 17.000 in 2022 oplopend naar € 56.000 in 2024)

De salarisafspraken die in de CAO-Rijk 2022-2024 voor het personeel in de sector Rijk zijn gemaakt, krijgen op basis van het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers doorwerking naar de bezoldiging van burgemeesters en wethouders en toelagen van raadsleden. In de CAO-Rijk 2022-2024 is onder meer met ingang van 1 juli 2022 een salarisverhoging van 2,5% plus een verhoging van €75,- euro overeengekomen. Met ingang van 1 april 2023 vindt vervolgens een salarisverhoging van 3% plaats en op 1 januari 2024 een verhoging van 1,5%. De aan de loonafspraken gekoppelde bedragen van vergoedingen en toelagen worden vanwege de loonafpraak per 1 juli 2022 vanaf die datum verhoogd met 4,36%. Dit betekent een structurele stijging van € 17.000 in 2022 oplopend naar € 56.000 in 2024 wat ten laste komt van de financiële positie.

Vergoeding cursussen (incidenteel voordeel van €36.700 in 2022)

In 2022 is organisatiebreed een bedrag beschikbaar van € 194.000. Tot op heden is er in totaal € 92.650 besteed wat betekent dat er nog een bedrag van € 101.350 beschikbaar is. Op basis van een recente inventarisatie zal er nog € 64.650 worden uitgegeven. Het overschot van € 36.700 is onder andere ontstaan door het feit dat er veelal wordt deelgenomen aan seminars en korte opleidingen en minder wordt deelgenomen aan meerjarige opleiding die vaak veel duurder zijn. Daarnaast kan de hoge werkdruk binnen de organisatie als drempel worden ervaren om tijd te besteden aan een individuele opleiding of cursus. Bovendien is door te weinig aanmeldingen bij verschillende opleidingsinstituten voor een aantal medewerkers de opleiding of cursus niet doorgedaan. Dit betekent een incidenteel voordeel in 2022 van € 36.700 wat ten gunste komt van de financiële positie.

Eindheffing werkkostenregeling (incidenteel voordeel van €92.000 in 2022)

Jaarlijks is de gemeente eindheffing verschuldigd aan de Belastingdienst op basis van de werkkostenregeling die van toepassing is op de vergoedingen en verstrekkingen aan politieke ambtsdragers en de ambtenaren in dienst. Omdat jaarlijks in maart pas bekend is wat de te betalen eindheffing van het voorgaande jaar is wordt er een verplichting opgenomen. Het restant van de verplichting wordt verantwoord in het lopende boekjaar. Op basis van de betaalde eindheffing over de achterliggende drie jaar kan worden opgemaakt dat er in 2022 incidenteel een bedrag van € 92.000 ten gunste van de financiële positie kan worden gebracht.

Vervanging personeel bij ziekte (incidenteel nadeel van €250.000 in 2022)

Het verzuim binnen de organisatie is ten opzichte van 2021 en de jaren daarvoor flink gestegen. Het voortschrijdend verzuim over de afgelopen 12 maanden is inmiddels opgelopen naar 5,3%. Over 2021 bedroeg dit nog 3,7%. In zowel de vergelijking met vorig jaar als in de trendlijn van het verzuim is te zien hoe het verzuim in de afgelopen periode is gestegen. Tussen de pijlers doen zich uiteraard verschillen voor, maar binnen alle pijlers is er een voortschrijdend verzuim van 5% of hoger. We zien vooral in het langdurend verzuim een stijging. Op dit moment zijn er zeven medewerkers met langdurend verzuim (42 dagen of langer ziek). Daarnaast zijn er tot op heden vijf collega's die met zwangerschapsverlof/bevallingsverlof zijn (geweest). Hiervoor ontvangt de gemeente een WAZO uitkering van het UWV. Deze tegemoetkoming is echter minimaal ten opzichte van de kosten die moeten worden gemaakt om de collega die met verlof is op basis van inhuur te vervangen om de continuïteit van de dienstverlening te garanderen.

Met een doorkijk naar het einde van het jaar wordt ingeschat dat een bedrag van € 250.000 noodzakelijk is om de extra kosten voor de vervanging van personeel bij ziekte op te vangen. Dit bedrag moet ten laste worden gebracht van de financiële positie.

Vanuit het UWV en Loyalis zijn/worden diverse uitkeringen (WAZO, ZW, WGA) ontvangen. In totaal is dit een bedrag van € 75.000. Zoals gebruikelijk worden deze ontvangsten ingezet voor de vervanging van personeel bij ziekte. Per saldo heeft dit dan ook geen financiële consequenties.

Doorontwikkeling financiële informatievoorziening (doorschuiven van 303.800 van 2022 naar 2023 betekent een incidenteel voordeel voor 2022 en een incidenteel nadeel voor 2023)

Voor het doorontwikkelen van de financiële informatievoorziening is een bedrag van €330.000 beschikbaar gesteld. In 2022 is het nieuwe financiële pakket Europees aanbesteed en worden de eerste voorbereidingen getroffen voor de implementatie daarvan. De implementatie loopt in elk geval nog door tot en met de ingangsdatum van het nieuwe financiële systeem op 1 januari 2024. Het resterende budget is hard nodig om in 2023 de implementatie verder vorm te geven.

Zodoende is het voorstel een bedrag van €303.800 over te hevelen naar 2023.

Deze doorschuiving moet u in relatie zien met de mutaties in de algemene reserve onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien. Per saldo heeft deze doorschuiving een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

Extra middelen inhuur derden Gemeentewinkel en Juridische zaken (incidenteel nadeel van €188.464 in 2022)

De komst van vluchtelingen en arbeidsmigranten vraagt om extra inzet vanuit de gemeentewinkel. Voorstel is om het budget in 2022 eenmalig op te hogen. De komende tijd wordt gekeken in hoeverre extra inzet in 2023 en verder nodig is. Hierover wordt u in toekomstige P&C-documenten over geïnformeerd. Voor 2022 betreft de ophoging €16.500.

In 2021 is de gemeente geconfronteerd met een aantal achterstanden die ook hebben geleid tot dwangsommen. In 2022 is hard gewerkt aan het wegwerken van de achterstanden en het inzetten van een andere werkwijze. Eerder is een deel van de kosten voor de benodigde extra capaciteit in de eerste bestuursrapportage, maar toen was niet geheel duidelijk hoeveel exact nodig zou zijn om de achterstanden weg te werken. Inmiddels zijn de achterstanden bijna weggewerkt en wordt de nieuwe werkwijze uitgewerkt en geïmplementeerd. Daarnaast is bij de begroting extra formatie aangevraagd om voldoende capaciteit te hebben om de toenemende juridische vraag te beantwoorden en steeds mondiger wordende burger op een goede manier van dienst te zijn in de afhandeling van Woo-verzoeken, klachten en bezwaren. Met deze inzet gaan wij er vanuit dat toekomstige bezwaren worden voorkomen. Daarnaast worden inmiddels de voorbereidingen getroffen voor het invullen van de vacatures, waardoor ook extra hoge kosten voor inhuur binnenkort niet meer nodig zijn. Voorgesteld wordt om de eenmalige extra kosten van €171.964 ten laste te brengen van de financiële positie.

ICT extra ondersteuning lopende trajecten (incidenteel nadeel van €106.390)

In de eerste bestuursrapportage van dit jaar is al aangegeven dat de ontwikkelingen op ICT-gebied groot zijn. Dit heeft enerzijds te maken met het op orde houden van onze infrastructuur en informatieveiligheid, maar hangt ook samen met inhoudelijke ambities en veranderende wetgeving. In 2022 bleek dat we op een aantal fronten extra ondersteuning nodig hebben om de lopende trajecten uit te kunnen voeren. Voorgesteld wordt om de eenmalige extra kosten van €106.390 ten laste te brengen van de financiële positie.

I&A programmagids (doorschuiven van 180.000 van 2022 naar 2023 betekent een incidenteel voordeel voor 2022 en een incidenteel nadeel voor 2023)

Er is geld opgenomen voor een nieuwe storage oplossing voor het serverpark. Er is gestart met een aanbesteding voor de aanschaf hiervan, maar de afronding en implementatie van de oplossing vindt plaats in 2023. Zodoende is het voorstel de hiervoor bestemde €180.000 door te schuiven naar 2023.

Deze doorschuiving moet u in relatie zien met de mutaties in de Algemene reserve onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien. Per saldo heeft deze doorschuiving een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

Architectuurplaat en Gemnet GGI (doorschuiven van 40.000 van 2022 naar 2023 betekent een incidenteel voordeel voor 2022 en een incidenteel nadeel voor 2023)

De architectuurplaat is van belang om onze gegevens -en informatiestromen in kaart te brengen en Gemnet GGI betreft het overzetten van diverse systeemkoppelingen naar een andere platform. Beide vragen om de nodige tijd en capaciteit van verschillende collega's in de organisatie, waardoor dit met de bestaande werkdruk niet haalbaar is om dit zorgvuldig op te pakken, zodoende wordt het budget van €40.000 doorgeschoven naar 2023.

Deze doorschuiving moet u in relatie zien met de mutaties in de Algemene reserve onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien. Per saldo heeft deze doorschuiving een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

Thuiswerkcatalogus en dockingstations (doorschuiven van 50.000 van 2022 naar 2023 betekent een incidenteel voordeel voor 2022 en een incidenteel nadeel voor 2023)

Beide investeringen hangen samen met de ontwikkelingen binnen het hybride werken/ werken na corona. Aangezien er nog geen definitieve keuzes zijn gemaakt hoe het concept eruit zal zien, is nu nog niet duidelijk wat er precies nodig is aan hard- en software. Zodoende is het voorstel deze middelen door te schuiven.

Deze doorschuiving kunt u in relatie zien met de mutaties in de Algemene reserve onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien. Per saldo heeft deze doorschuiving een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

Stelpost loonstijging 2023 (structureel voordeel van € 24.000 vanaf 2023)

Middels de septembercirculaire 2022 is de hoogte van de stelpost loonstijging 2023 beperkt naar beneden bijgesteld. Dit resulteert in een verlaging van de stelpost loonstijging 2023 met een bedrag van € 24.000 vanaf 2023.

Overige kleine verschillen binnen taakveld overhead (incidenteel voordeel van € 12.348 voor 2022 en vanaf 2023 een structureel nadeel van € 21.090).

b. Algemene uitkering (structureel voordeel van € 3.285.566 aflopend naar € 815.654 in 2025)

Afronding Algemene uitkering voorgaande jaren (incidenteel nadeel van € 170.879 voor 2022).

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is over vorige jaren aangepast en bijgesteld in verband met mutaties. Tot op heden heeft de gemeente verrekeningen ontvangen over de jaren 2020 en 2021. Deze verrekeningen resulteren in een incidenteel nadeel van € 170.879 voor 2022.

Meicirculaire 2022 (incidenteel voordeel van € 2.487.369 voor 2022)

Middels een raadsinformatiebrief bent u in juni uitgebreid geïnformeerd over de meicirculaire 2022. De financiële ontwikkelingen met betrekking tot de jaren vanaf 2023 zijn verwerkt in de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026. Jaarschijf 2022 is bij deze financieel verwerkt in deze bestuursrapportage. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u dan ook naar de betreffende raadsinformatiebrief.

Septembercirculaire 2022 (structureel voordeel van € 969.076 voor 2022 aflopend naar € 815.654 in 2025)

Middels een raadsinformatiebrief bent u in oktober uitgebreid geïnformeerd over de septembercirculaire 2022. De financiële ontwikkelingen van de septembercirculaire zijn in deze bestuursrapportage meerjarig verwerkt, omdat bij uitkomen van deze septembercirculaire de begroting 2023 al was opgenomen in het besluitvormingstraject. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u dan ook naar de betreffende raadsinformatiebrief.

Hieronder ziet u een specificatie terugkomen van de mutaties in de algemene reserve die in deze bestuursrapportage worden voorgesteld.

Mutaties in de algemene reserve	2022	2023	2024	2025
Door te schuiven budgetten van 2022 naar 2023				
P1 Taakveld Bestuur (Onderzoek precariomiddelen)	35.000	-35.000		
P1 Taakveld Bestuur (Participatie platform)	39.500	-39.500		
P3 Taakveld Verkeer en Vervoer (randweg Ochten)	40.000	-40.000		
P3 Taakveld Cultureel erfgoed (kerktoren IJzendoorn)	151.000	-151.000		
P4 Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (Bedrijfsverplaatsing Kegelaar)	57.500	-57.500		
P4 Taakveld Economische promotie (Gastvrije Waaldijk)	50.000	-50.000		
P5 Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie (Schoolmaatschappelijk werk)	32.500	-32.500		
P5 Taakveld Geescaleerde zorg 18+ (Beschermd Wonen)	30.000	-30.000		
P6 Taakveld Sportaccommodaties (Realisatie Skatepark)	32.500	-32.500		
AD Taakveld Overhead (Doorontwikkeling financiële informatievoorziening)	303.800	-303.800		
AD Taakveld Overhead (Vertraging ICT trajecten)	270.000	-270.000		
Totaal door te schuiven budgetten	1.041.800	-1.041.800	0	0
Overige mutaties in de algemene reserve				
P3 Taakveld Verkeer en vervoer (afrekening Polsestraat)	-170.000			
P4 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (Medel)	5.650.000			0
Totaal overige mutaties in de algemene reserve	5.480.000	0	0	0
Totaal aan mutaties in de algemene reserve	6.521.800	-1.041.800	0	0

In totaal worden vanuit de diverse programma's voorgesteld een totaalbudget van € 1.041.800 door te schuiven van 2022 naar 2023. Hierboven ziet u de onderdelen terugkomen en bij de betreffende programma's ziet u de toelichting hiervan terug.

Daarnaast is sprake van een aanvullend tweetal mutaties in de algemene reserve. Enerzijds een onttrekking van € 170.000 betreffende een afrekening Polsestraat (zie programma 3) en anderzijds is sprake van een storting van de middelen die vanuit Medel zijn ontvangen (zie programma 4) ten bedrage van € 5.650.000.

TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJKINGEN PER PROGRAMMA

Mutaties op programmaniveau					
		2022	2023	2024	2025
Programma 1	Bestuur en Dienstverlening	-88.372	86.500	12.000	12.000
Programma 2	Openbare Orde en Veiligheid	40.427	0	0	0
Programma 3	Fysieke Leefomgeving	-34.400	22.847	-54.497	69.365
Programma 4	Economie	-5.800.648	161.500	54.000	54.000
Programma 5	WMO, Jeugd en participatie	1.011.772	235.219	160.318	113.232
Programma 6	Onderwijs, Sport en Welzijn	-34.004	73.890	-33.873	-33.873
Programma 7	Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien	-3.855.465	404.468	-221.853	-182.280
Programma R	Mutaties Reserves	7.065.735	-852.607	42.190	-82.737
Doorwerking 2e bestuursrapportage 2022		-1.694.955	131.817	-41.715	-50.293

BIJLAGEN

Heroverwegingen

Heroverwegingen	Pr.	2022	2023	2024	2025	Verantwoording realisatie bezuiniging
Overdragen stedenband aan samenleving	P1	0	-4.000	-4.000	-4.000	In september 2022 heeft de raad besloten de stedenband per 1 januari 2023 op te zeggen.
Budgetneutraal opstellen Neder-Betuwe magazine	P1	0	-10.000	-10.000	-10.000	Overleg met de uitgever wijst uit dat advertentie-inkomsten teruglopen (ondernemers worden terughoudender, de oplage is laag) en de productiekosten stijgen (grondstoffen papier en verspreiding). De komende maanden onderzoeken we alternatieve mogelijkheden om het Neder-Betuwe magazine uit te geven.
Halveren bijdragen aan opvang van (zwerfdieren)	P2	0	-15.000	-15.000	-15.000	In de Begroting 2023 hebben wij de raad voorgesteld deze heroverweging te herzien.
Versoberen toezicht en handhaving	P2	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	Aan de heroverweging Boa toezicht / VTH wordt invulling gegeven en is in lijn met de gemaakte afspraken
Versoberen bestuurlijke trainingen rampenbestrijdingen	P2	0	-3.000	0	-3.000	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Niet meer meedoen aan de boomfeestdag	P3	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	In de Begroting 2023 hebben wij de raad voorgesteld deze heroverweging te herzien
Verminderen (financiële) ondersteuning aan burgerinitiatieven	P3	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000	Er zijn geen nieuwe groen-initiatieven met bewoners gestart. Er is nog een beperkt budget om de lopende initiatieven te onderhouden. De bezuiniging wordt daarmee behaald.
Vertragen verleden van lichtmasten	P3	0	-5.000	-5.000	-5.000	In de Begroting 2023 hebben wij de raad voorgesteld deze heroverweging te herzien
Halveren bijdrage aan het Laanboompact	P3	-5.000	-10.000	-10.000	-10.000	In de begroting 2023 hebben wij uw raad voorgesteld de halvering van de bijdrage aan het laanboompact een jaar later in te laten gaan, per 2024. Abusievelijk had dit 2025 moeten zijn, omdat de bestuurlijke afspraken tot en met 2024 lopen. We zullen dit in de 1e bestuursrapportage van 2023 meenemen.
Uitstellen en faseren revitaliserings- en verkeersprojecten	P3	-146.000	-182.000	-147.000	-106.000	Gerealiseerd

Verhogen uurtarief voor de afhandeling van ontwikkelingen	P3	-37.000	-75.000	-75.000	-75.000	We hebben de uurtarieven al eerder verhoogd. Verder verhogen is niet haalbaar. Het voordeel is op een andere manier behaald.
Versoberen subsidieregeling Lokaal Investeringsfonds (LIF)	P4	-10.000	-30.000	-30.000	-30.000	De subsidieregeling wordt beëindigd. Het jaar 2022 is het laatste jaar waarin deze innovatiesubsidie kon worden aangevraagd.
Verminderen bijdrage aan Regionaal Investeringsfonds (RIF)	P4	-29.000	-29.000	-29.000	-29.000	De jaarlijkse bijdrage aan het RIF is afgebouwd van € 3 per inwoner naar € 2 per inwoner.
De Vluchtheuvel - bezuiniging op het aangeboden groepswork voor volwassenen (zelfvertrouwen voor vrouwen)	P5	0	-6.663	-6.663	-6.663	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Verloskundigepraktijk Ochten (+ kraamzorg en orthopedagoog) - minder frequent geven van prenatale groepsvoorlichting	P5	0	-2.500	-2.500	-2.500	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Eleos - de jaarlijkse activiteit tijdens de jaarlijkse opvoedweek laten vervallen	P5	0	-1.189	-1.189	-1.189	In de begroting 2023 is voorgesteld deze heroverweging te schrappen.
GGD Gelderland-Zuid - verlagen budget voor maatwerk	P5	0	-12.986	-12.986	-12.986	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Projectsubsidie sport-stimulering - De projectsubsidie sportstimulering heeft een looptijd tot en met 2022	P6	0	-25.000	-25.000	-25.000	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Bevordering sportdeelname - budget naar beneden bijstellen	P6	0	-2.773	-2.773	-2.773	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Verminderen bijdrage aan aanvullende programma's Bibliotheek door inzet VVE-/OAB-middelen	P6	0	-15.000	-15.000	-15.000	De heroverweging is niet dat de bijdrage aan de Bibliotheek wordt verminderd, maar dat de bijdrage op een andere manier wordt bekostigd, namelijk met VVE-/OAB-middelen die we van het Rijk ontvangen. Op dit moment zijn we in overleg met de Bibliotheek over de mogelijkheden. Binnenkort zal blijken in hoeverre de heroverweging te realiseren is.
Muziekonderwijs - budget naar beneden bijstellen	P6	0	-8.889	-8.889	-8.889	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Bevordering actieve kunstzinnige vorming - budget naar beneden bijstellen	P6	0	-1.000	-1.000	-1.000	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Welzijn en Sociaal Cultureel Werk - budget naar beneden bijstellen	P6	0	-3.000	-3.000	-3.000	In de begroting 2023 is voorgesteld deze heroverweging te schrappen.
Budget wijkmanagement - budget naar beneden bijstellen, verlagen van de gemeentelijke bijdrage aan kleine aanpassingen in de openbare ruimte zoals een bankje, een voetbalplek of een	P6	0	-18.000	-18.000	-18.000	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.

bijdrage aan een JOP						
Exploitatie gebouw de Notenbalk	P6	0	-9.000	-9.000	-9.000	De heroverweging is gerealiseerd door nieuwe huurovereenkomsten met de Hervormde School en de vereniging Kunst & Vriendschap.
Taakstelling op de ambtelijke organisatie	P7	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	In de begroting 2023 hebben wij de raad voorgesteld deze heroverweging te schrappen.
Verder digitaliseren van dienstverleningsprocessen	P7	0	-24.000	-24.000	-24.000	De uitwerking van deze heroverweging vindt nu plaats. We verwachten dat de heroverweging vanaf 2023 gerealiseerd gaat worden.
Realistisch(er) ramen in de exploitatiebegroting	P7	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	In de Begroting 2022 waren heroverwegingen opgenomen om de begroting meerjarig sluitend te kunnen presenteren. Een van die heroverwegingen betrof een taakstelling van € 100.000 die door realistisch(er) te ramen gerealiseerd moest worden in de exploitatiebegroting. In de eerste bestuursrapportage hebben wij u gemeld dat deze incidenteel voor 2022 is gerealiseerd. Wij hebben u bij de eerste bestuursrapportage ook geïnformeerd dat we de exploitatiebudgetten zouden door nemen. Dit hebben we met het opstellen van deze bestuursrapportage grotendeels gerealiseerd door de realisatie tot en met 1 oktober af te zetten ten opzicht van de begroting. De voor- en nadelen op taakveld niveau zijn verwerkt.
Verhogen inkomsten toeristenbelasting	P7	0	-50.000	-50.000	-50.000	Dit betreft met name verhogen van de toeristenbelasting in relatie tot de huisvesting van arbeidsmigranten. We hebben onderzoek gedaan naar de mogelijkheden. Bij de begroting 2023 hebben wij u voorgesteld deze heroverweging te herzien en af te ramen met € 40.000.

Efficiëntere inzet Avri in het beheer openbare ruimte	P7	0	-100.000	-200.000	-300.000	In de begroting 2023 hebben wij u voorgesteld deze heroverweging te herzien, vanaf 2023 is daarin een bedrag van €50.000 opgenomen. De gesprekken met Avri zijn nog gaande.
Totaal aan heroverwegingen		-414.000	-830.000	-892.000	-954.000	

Stand van zaken bezuinigingen

In onderstaand overzicht is de stand van zaken opgenomen over de realisatie van de bezuinigingen.

Overzicht stand van zaken Bezuinigingen Programma 6

omschrijving	2022	2023	2024	2025	stand van zaken
Sport(accommodaties)					
> bijstelling aan voorziening De Eng	0	5.000	5.000	5.000	2018-2022 zijn ingetrokken/ vanaf 2023 nog niet gerealiseerd.
> herbestemmen/Verkleinen De Eng	0	53.500	53.500	53.500	2018-2022 zijn ingetrokken/ vanaf 2023 nog niet gerealiseerd.
(nog) niet gerealiseerd SP	0	58.500	58.500	58.500	